

2023-03-29

Granskning av regionens bolag 2022

I det här dokumentet hittar du granskningsrapporter och granskningsredogörelser för regionens bolag.

1. Film i Väst AB
2. Göteborgs Spårvägar AB
3. Göteborgs Symfoniker AB
4. GöteborgsOperan AB
5. Netwest AB
6. Regionteater Väst AB
7. Turistrådet Västsverige AB
8. Västtrafik AB

Till årsstämman i Film i Väst AB

Org.nr: 556573- 5569

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i Film i Väst AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

27 januari 2023

Ulf Sjösten,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Per Waborg,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Bilaga:

Film i Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

Film i Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00127

2023-01-27

Revisionsrapport:
Film i Väst AB – granskning av
verksamhetsåret 2022

Januari 2023

Film i Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022–00127

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisorer: Martin Andersson och Vilma Lisboa Skarp

Kvalitetsgranskare: Charlotte Nätstrand

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Rekommendationer	5
Utgångspunkter för granskningen	6
Bolagets ansvar.....	6
Regionens budget	6
Revisionens granskning.....	7
Grundläggande granskning.....	9
Granskning av måluppfyllelse.....	9
Granskning av styrning och intern kontroll.....	11
Fördjupad granskning.....	13
Granskning av verkställighet och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion	13
Revisionen i korthet.....	18
Västra Götalandsregionen i korthet	19

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (yrkesrevisorer) till lekmannarevisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av två avsnitt: grundläggande granskning och fördjupad granskning.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattats av granskningen.

Rekommendationer

I samband med granskningar lämnar revisorerna ibland rekommendationer till den granskade bolaget. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Verkställighet och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion.	Revisionen rekommenderar bolaget att revidera regelverket för samproduktion.

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra förförordningar som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

I Västra Götalandsregionens ägardirektiv till Film i Väst framgår att Film i Väst ska samproducera film med hög konstnärlig kvalitet och publik potential som utmärker sig på den nationella och internationella arenan och som får en betydande global distribution och spridning. Bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som en ledande aktör inom filmproduktion. Bolaget ska bedriva verksamheten i enlighet med uppdrag från kulturnämnden och regionutvecklingsnämnden

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på följande två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 valt att arbeta med följande prioriterade mål:

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsledning i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsledning i kommunal verksamhet¹.

Granskningen består av följande delar:

- grundläggande granskning
- fördjupad granskning.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Faktaundersökning

Faktaundersökning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

På nästa sida ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

¹ God revisionsledning formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Lagar:

- Aktiebolagslagen (2005:551)
- Kommunallagen (2017:725)

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Västra Götalandsregionens budget för 2022
- Ägardirektiv för Film i Väst AB
- Policy styrning i Västra Götalandsregionen
- Vägledning för nämnders och styrelserns arbete

Övriga styrande dokument:

- Regionutvecklingsnämndens uppdrag till Film i Väst AB för 2022–2023,
- Uppdragsbaserat verksamhetsstöd till styrelsen för film i Väst AB 2021–2024
- Bolagsordning för Film i Väst AB
- Attestordning för Film i Väst AB
- Delegationsordning för Film i Väst AB
- Detaljbudget för Film i Väst AB
- Regelverk för samproduktion

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen².

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

I bolagets ägardirektiv framgår att styrelsen årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, ska redovisa hur verksamheten har bedrivits och utvecklats i relation till de mål som angivits i bolagsordning, regionfullmäktiges budget samt av uppdragsgivaren.

I bolagets detaljbudget för 2022 framgår att två av regionfullmäktiges mål valts för att styra verksamheten. Det är målen kultur för ökad inkludering bildning och tillit samt vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.

I detaljbudgeten anges att Film i Väst ska samproducera filmer och tv-dramer som når och angår så gott som alla medborgare. Bolaget ska arbeta aktivt för att ständigt förbättra kommunikationen med allt från filmbranschen till länets invånare. Film i Väst ska delta i olika satsningar som syftar till att bredda basen för filmarbete och filmskapande samt egna satsningar för att deltagandet i kulturlivet ska öka, både när det gäller talangutveckling, skapande och produktion som konsumtion av den färdiga filmen.

I årsredovisningen framgår endast en beskrivning av regionfullmäktiges mål ”kultur för ökad inkludering, bildning och tillit”.

Det prioriterade målet från regionfullmäktige - vara föregångare –VGR:s eget arbete ska ligga i framkant - hanteras i bolagets detaljbudget dels genom att bolaget anger att samproduktionsverksamheten ska ligga i framkant och vara föregångare i modern samproduktion, dels genom fokusområdet öka takten i klimat 2030 Västra Götaland ställer om. I detaljbudgeten anges att Film i Väst har undertecknat kraftsamlingen "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om" och 2022 inkluderas även de hållbarhetsdimensionerna socialt och ekonomi. I budgeten anges vidare att bolaget erbjuder samtliga samproduktioner ett digitalt planeringsverktyg för ett systematiskt hållbarhetsarbete.

I bolagets årsredovisning framgår endast en beskrivning av regionfullmäktiges mål ”vara föregångare – VGR:s eget arbete ska ligga i framkant”.

För regionfullmäktiges prioriterade mål har vi noterat att bolaget inte gör någon sammantagen bedömning av måluppfyllelsen i årsredovisningen för något av regionfullmäktiges prioriterade mål.

I bolagets årsredovisning anges att uppdrag och mål från kultur- och regionutvecklingsnämnden följs upp och redovisas i separata dokument.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Granskningen visar dock att det finns utvecklingsområden avseende att redovisa måluppfyllelse för regionfullmäktiges prioriterade mål.

Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Bolagets resultat för verksamhetsåret 2022 är 0,2 miljoner kronor och har ett positivt eget kapital. Bolaget har därmed uppfyllt målet om en ekonomi i balans.

Bolagets intäkter blev 127,6 miljoner kronor vilket är 4,6 miljoner kronor mer än budgeterade intäkter. Bolagets kostnader blev 127,4 miljoner kronor vilket är 4,4 miljoner högre än budgeterade kostnader. De två största budgetavvikelserna avser kostnader för verksamhetsanknutna tjänster med 3,1 miljoner kronor och driftsbidrag från nämnd inom regionen med 2,5 miljoner kronor.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Granskning av styrmiljö, styrdokument och formalia

Bolagets verksamhet bedrivs med utgångspunkt i bolagsordningen, ägardirektiv och uppdrag från kultur- respektive regionutvecklingsnämnden. Styrelsen för Film i Väst AB fastställer årligen sina mål för det kommande året i beslut om detaljbudget. Som komplement till detaljbudgeten fastställer styrelsen en strategisk plan.

I den strategiska planen för 2022 beskrivs bolagets roll som offentlig aktör och anger att bolaget arbetar med kortare strategisk planeringshorisont och en årlig verksamhetsplan.

Bolagets internkontrollplan för 2022 har fastställts av styrelsen och i intervju med tjänstepersoner anges att den bygger på en riskanalys som upprättats av tjänstepersoner och därefter diskuteras gemensamt mellan tjänstepersoner och styrelse. I enlighet med policy styrning i Västra Götalandsregionen har bolaget beskrivit sin kontrollmiljö och dokumentet har beslutats av styrelsen.

Internkontrollplanen innehåller tio risker, vilka kontroller som ska göras, uppföljningsdatum och att rapportering ska göras till styrelsen och i ett fall till bolagets verkställande direktör. Riskerna har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens enligt regionens riskmatris. Av planen framgår inte vem som ska utföra kontrollerna.

I årsredovisningen anger bolaget att kontroller av identifierade risker har genomförts i enlighet med fastställd plan och att redovisning av genomförda kontrollmoment återfinns i en separat uppföljningsrapport som inte varit tillgänglig i denna granskning.

Bedömning och rekommendationer

Granskningen har visat att styrelsen har följt regionens riktlinjer i arbetet med intern kontroll och sammantaget utformat ett system för den interna kontrollen som i tillräcklig utsträckning hanterar brister i styrelsens ordinarie systematiska styrning och uppföljning.

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

Ingen rekommendation lämnas.

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen ska vid behov kompletteras av det som kallas för fördjupad granskning. Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen eller tidigare granskning visar på stora risker och där vi bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

I år har vi granskat följande område mer på djupet:

- verkställighet och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion.

Granskning av verkställighet och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion

Syftet med granskningen är att granska om beslut fattade på delegation avseende samproduktion hanteras på ett ändamålsenligt sätt. Syftet är vidare att granska om regelverket för samproduktion är ändamålsenligt och att styrelsen har säkerställt att tillräcklig uppföljning- och återrapportering till styrelsen görs.

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys och intervjuer.

Resultat

I Västra Götalandsregionens budget för 2022 anges att Västra Götalandsregionens egna kulturverksamheter ska vara föredömen i arbetet för att utveckla konst och kultur. Det är av stor vikt att arbetet som bedrivs inom dessa institutioner, för att nå nya publikgrupper, fortsätter att utvecklas.

Enligt regionutvecklingsnämndens uppdrag för perioden 2022 och 2023 ska Film i Väst AB bidra till följande mål:

- Film i Västs samproduktioner ska nå och angå en stor publik i Sverige och internationellt.
- Film i Västs samproduktioner ska nå hög konstnärlig kvalitet nationellt och internationellt.
- Film i Väst ska i samverkan med branschen utveckla och säkerställa förutsättningarna för en högkvalitativ och konkurrenskraftig produktion av film och dramaserier i Västra Götaland.
- Film i Väst ska bidra till regional utveckling och till social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Kulturnämndens uppdrag till bolaget är flerårigt och sträcker sig fram till och med 2024. Det anger att: för att upprätthålla volym, publik och konstnärlig framgång behöver Film i Väst AB samproducera filmer med primärt visningsfönster på en eller flera av de större streamingtjänsterna med en stor publikpotential.

Enligt regelverk för samproduktion förutsätts att en samproduktionsinsats från Film i Väst AB medför att Filmen förlägger del av sin produktion till Västra Götaland. Producenten ska garantera att minst 100 procent av insatsen spenderas³ i Västra Götaland. Vidare ska Filmen genomföras i enlighet med den beskrivning av produktionen som bildar grund för Film i Väst AB:s ställningstagande.

I vägledning för nämnders och styrelserns arbete anges att delegeringsbeslut kan fattas av någon på delegation av styrelsen. I bolaget delegeringsordning anges att vd i samråd med produktionschef fattar beslut om samproduktionsinvestering i långfilm, tv-drama, kreativ dokumentär och kortfilm inom budget och enligt fastställda riktlinjer samt tecknar avtal i anslutning till bolagets samproduktioner.

I arbetsordning för bolagets styrelse anges att styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Därvid ska styrelsen iakttä av ägaren utfärdade direktiv. Vd ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Styrelsen ska utöva tillsyn över att vd fullgör sina åligganden.

I ägardirektiv för bolaget anges att styrelsen ska följa upp sin verksamhet kontinuerligt och säkerställa att den får tillräcklig information för att kunna ta sitt ansvar för verksamheten.

Beslut fattade på delegation avseende samproduktion

Syfte, villkor och regler för att Film i Väst AB ska delta i en samproduktion anges i dokumentet ” Regelverk för samproduktion”. På Film i Väst AB är det organisatoriskt tre avdelningar som arbetar med samproduktion under ledning av bolagets vd. Dessa avdelningar är kommunikation, produktion och administration. Utöver detta finns ekonomiavdelningen med i samband med avtalsförhandlingar. Varje projekt, som kan vara en serie-, långfilm-, kortfilm eller dokumentär, bygger på ett upprättat avtal.

Det är främst handläggare och projektledare på produktionsavdelningen som arbetar löpande med projekten. För att hantera samproduktionsprojekten systematiskt har produktionsavdelningen delats in i tre områden:

- internationella samproduktioner
- kortfilm/dokumentär och talangutveckling utifrån ett regionalt perspektiv
- svensk långfilm och svenska dramaserier.

Kommunikationsavdelningens produktionsrådgivare arbetar nära projektens producent för att säkerställa att projekten hanteras i överensstämmelse med bolagets

³ Detta kallas spend och med spend avses produktionsrelaterade kostnader i Västra Götaland som avser löner till personer skrivna i Västra Götaland eller köp av varor och tjänster av företag med fast driftställe i Västra Götaland och med anställd personal i Västra Götaland. Inköp av förbrukningsvaror i samband med produktionen räknas som spend förutsatt att inköpsadressen är i Västra Götaland. Praktisk egeninsats räknas inte som spend.

uppdrag. Innehållsmässiga och kvalitativa bedömningar av olika moment i projekten görs löpande av respektive avdelning.

Under 2021 gjordes en översyn av produktion och beslutsprocess med fokus på om rutinerna kring beslut om samproduktion var tillräckliga och hanterades ändamålsenligt. Översynen, en så kallad 360-gradersbedömning utgick från bolagets repertoar, och syftade till att bedöma projektets olika delar.

I intervjuer framhålls att verksamheten numera har bra beslutsunderlag och mallar för arbetet med samproduktioner vilket underlättar för styrelsens uppföljning av arbetet. Styrelsen kan numera följa arbetet på ett bättre sätt samt ta del av hur och på vilka grunder besluten för samproduktionsprojekt fattas.

I ”Regelverk för samproduktion” anges fyra villkor för samproduktion. För att bevaka att dessa efterlevs har Film i Väst AB dels en intern rutin som omfattar veckovisa avstämningar med handläggarna, dels görs en 360-gradersbedömning med producenten och regissören. Ett sista steg innan ett projekt godkänns är att budgeten granskas av ekonomiavdelningen. När Film i Väst AB har beslutat att genomföra ett projekt förbereder en handläggare ett ”letter of committent” samt överlämnar projektunderlaget till bolagets vd som enligt delegation slutligen godkänner projektet.

Internt arbetar Film i Väst AB med ett system kallat Noisy som är en portal där bland annat mallar för handläggarens bedömning finns. I mallverktyget anger samtliga instanser som medverkar i en produktion relevanta uppgifter som därefter sammanställs av en handläggare och det utgör ett kontrollverktyg för att de ska veta att de har allt de behöver.

I nästa steg skrivs beslutsunderlagen vilket görs två gånger per år, i juni och december. Enligt delegationsordningen ska delegationsbeslut anmälas till styrelsen. Granskningen har visat att bedömning och uppföljning mot de olika målen görs av handläggarna och godkänns av produktionsledaren och bolagets vd innan det presenteras för styrelsen.

I intervju uppges att det är ovanligt att villkoren inte uppfylls i en samproduktion. Det som har inträffat är att en film inte blir uttagen till en festival som planerats eller att ett bolag inte kommer upp i den spenden som fastställts. Om spenden inte uppfylls blir bolaget återbetalningsskyldigt.

Regelverket för samproduktion

Film i Väst AB har ett digitalt onlinesystem för ansökningar om samproduktion av långfilm och tv-drama, kort- och dokumentärfilm. Via bolagets hemsida finns detaljerade anvisningar om vilka uppgifter till exempel producenter behöver skicka in för att kunna delta i en produktion. På hemsidan finns också regelverket för samproduktion tillgängligt.

I bolaget arbetsordning för Film i Väst AB:s styrelse 2022 framgår att vd ska tillse att verksamhetsplan, policier och övriga instruktioner följs och ska fortlöpande överväga och ta initiativ till erforderliga ändringar i dessa.

Vår granskning har visat att Film i Väst AB:s regelverk för samproduktion togs fram 2017 och har inte uppdaterats sedan dess. Under hösten 2022 har bolaget inlett ett arbete för att revidera rutinerna i "Regelverk för samproduktion". Det är inte fastställt någon tidpunkt för när detta ska vara klart.

Av våra intervjuer har framgått att nuvarande dokument behöver uppdateras för att beakta de nya förutsättningar som gäller för filmproduktion med globala strömningsföretag som har egna produktioner och andra ekonomiska villkor. I intervju har företrädare för bolaget angett att riktlinjen kommer att omarbetas för att bli mer ändamålsenlig.

Regelverket för samproduktion är enligt intervju med tjänsteperson på bolaget en viktig del av introduktionen av alla chefer och personal som anställs eller får uppdrag av Film i Väst. I de intervjuer som genomförts har rutiner och kommunikation avseende samproduktion framhållits som väl fungerande.

Uppföljning och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion

Enligt delegationsordning för Film i Väst AB 2022 framgår att vd i samråd med produktionschefen har rätt att fatta beslut om samproduktionsinvesteringar i långfilm, TV-drama, kreativ dokumentär och kortfilm inom budget och enligt fastställda riktlinjer. Vidare framgår i bolagets arbetsordning för Film i Väst AB:s styrelse 2022 att vd ska tillse att styrelsen löpande erhåller rapportering om utvecklingen av bolagets verksamhet. Rapporteringen ska vara av sådan beskaffenhet att styrelsen har möjlighet att göra en välgrundad bedömning av bolagets ekonomiska situation och övriga väsentliga förhållanden i verksamheten.

I granskningen har vi sett att uppföljning och återrapportering av beslut avseende samproduktion görs enligt plan till styrelsen i juni och december. Dessutom får styrelsen information och återkoppling om samproduktionsbeslut löpande under ett verksamhetsår. Det kan till exempel avse svar på frågor som ställts eller om väsentliga beslut som fattats berör samproduktion.

Under 2022 har kostnadsföringen av samproduktionsinsatserna släpat efter något vilket gett upphov till avvikelser i den periodiserade budgeten. Insatser som avser samproduktion kostnadsförs inte periodiserat utan när produktionerna färdigställs. Detta följs löpande under året och det görs kontroller av att alla inblandade håller sina budgetar.

Vår granskning har visat att flera tjänstepersoner regelmässigt är med på styrelsemötena för att ge detaljerade uppgifter av hur projekten framskrider. Styrelsen får en kontinuerlig uppdatering av produktionerna som omfattar status på projekten, premiärer, aktiviteter och internationella framgångar.

Efter att ett projekt har avslutats görs två separata uppföljningar kallade utvärderingsprocess ett och två. Dessa utvärderingar innehåller både intervjuer och statistikgranskning och resultatet rapporteras till styrelsen.

Verksamhetsberättelsen beslutas av styrelsen. I intervju med tjänsteperson på bolaget anges att verksamhetsberättelsen innehåller uppföljning och avstämningar av projekt som bolaget deltar i. Verksamhetsberättelsen lämnas även som en del av återrapporteringen till andra intressenter och finansiärer (externa parter) avseende samproduktioner.

Bedömning

Utifrån granskningsresultatet bedömer vi att styrelsen för Film i Väst AB har säkerställt att beslut fattade på delegation avseende samproduktion hanteras på ett ändamålsenligt sätt.

Regelverket som styr samproduktioner är från 2017. I flera av intervjuerna angavs att utvecklingen på filmproduktionsmarknaden har förändrats sedan dess. Bolaget har själva tagit initiativ till att revidera sina riktlinjer avseende samproduktion och inlett en uppdatering av regelverket. Vår bedömning är att styrelsen för Film i Väst AB delvis har säkerställt att regelverket för samproduktion är ändamålsenligt men att regelverket behöver uppdateras.

Av granskningen framgår att uppföljning och återrapportering av beslut avseende samproduktion görs enligt plan till styrelsen i juni och december. Dessutom får styrelsen ytterligare information och återkopplingar om samproduktionsbeslut löpande under ett verksamhetsår. Vi bedömer att styrelsen för Film i Väst AB säkerställt att tillräcklig uppföljning och återrapportering av beslut kopplat till samproduktion görs.

Rekommendation

Revisionen rekommenderar bolaget att revidera regelverket för samproduktion.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markerar en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisionssed i kommunal verksamhet. God revisionssed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se

Granskningsrapport för 2022

Till årsstämman i Göteborgs Spårvägar AB

Org.nr: 556353-3412

Till kommunfullmäktige för kännedom

Vi, lekmannarevisorerna i Göteborgs Spårvägar AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

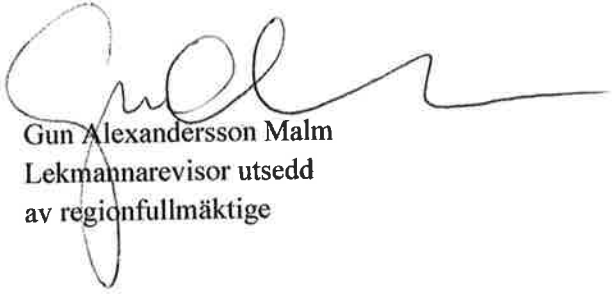
En sammanfattning av granskningen har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör i en granskningsredogörelse.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Göteborg den 08 februari 2023


Torbjörn Rigemar
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige


Gun Alexandersson Malm
Lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Göteborgs Spårvägar AB

– granskning av verksamhetsåret 2022

2023-01-18

December 2022

Titel: Göteborgs Spårvägar AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: 0149/22

Lekmannarevisorer: Torbjörn Rigemar & Gun Alexandersson Malm

Yrkesrevisor: Pär Lindén & Vilma Lisboa Skarp

www.goteborg.se/stadsrevisionen

www.vgregion.se/revision

Innehåll

1	Sammanfattning	4
1.1	Sammanfattande bedömning	4
1.2	Sammanställning av rekommendationer	5
2	Grundläggande granskning	6
2.1	Bedömning	6
3	Uppföljning av tidigare granskning	7
3.1	Uppföljning av säkerhet och trafikledning	7
3.2	Uppföljning av offentlighetsprincipen	9
3.3	Uppföljning av bolagets följsamhet mot fullmäktiges mål	11
3.4	Uppföljning av ekonomistyrning	12
4	Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	16
5	Språkbruk och revisionstermer	16

1 Sammanfattning

Styrelse och vd ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, bolagsordning samt ägardirektiv.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning, styrning och interna kontroll samt en uppföljning av tidigare års granskning.

Vi redovisar våra granskningar genom att först beskriva lekmannarevisorernas bedömningar. Därefter redogör vi för våra iakttagelser.

1.1 Sammanfattande bedömning

Lekmannarevisorernas sammanfattande bedömning är att bolaget i huvudsak har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. I samband med uppföljningen av föregående års granskning framkommer dock att vissa förbättringsåtgärder behövs.

Nedan redogör vi kort för respektive område som omfattas av årets granskning. Därefter följer en tabell med de rekommendationer som kvarstår från föregående år.

- **Grundläggande granskning:** Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Vår översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som vi har granskat, men efter uppföljningen av föregående års granskning kvarstår två rekommendationer.
- **Uppföljning av granskning:** Föregående års granskning utmynnade i nio rekommendationer. Fem av dessa nio rekommendationer avsåg iakttagelser i den grundläggande granskningen. Fyra avsåg iakttagelser som rörde trafikledning och trafiksäkerhetsarbete.

När det gäller rekommendationerna i samband med den grundläggande granskningen rörde det sig i princip om tre områden.

1. Offentlighetsprincipen och sekretess
2. Ekonomistyrning och följsamhet mot stadens riktlinjer, samt
3. Följsamhet mot fullmäktiges mål.

Efter årets granskning bedömer vi att tre av de fem rekommendationer som avsåg den grundläggande granskningen är hanterade och åtgärdade. I två fall bedömer vi att det finns skäl att tills vidare låta rekommendationen kvarstå.

Granskningen av trafikledningen förra året omfattade även delar av bolagets säkerhetsarbete. Av flera skäl har vi inte gjort någon uttömmande uppföljning i år av dessa områden. På grund av detta, inte på grund av nya iakttagelser, kvarstår tre av rekommendationerna. När det gäller trafiksäkerhet har vi i delar gjort en uppföljning. Vår bedömning är att en av rekommendationerna är omhändertagen.

1.2 Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att bolaget följer offentlighetsprincipen och en korrekt tillämpning av sekretesslagstiftningen.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att ekonomin är i balans under 2023 och framgent.</p>
Granskning av trafiksäkerhetsarbetet	<p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att genomföra en oberoende utredning av de visselblåsaranmälningar som inkommit som rör säkerhetsfrågor och som samtidigt relaterar till ansvariga personer i bolagets ledning.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att bolaget följer ingångna avtal med trafikkontoret som rör särskild trafikledning och trafiksäkerhet samt åtgärda brister som framkommer i såväl de revisionsrapporter som trafikkontoret ställt samman som i denna granskningsredogörelse.</p> <p>Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att stärka arbetet med bolagets riskhantering samt att säkerställa att riskanalyser utformas i enlighet med gällande styrdokument på området.</p>

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Styrningen och kontrollen ska vara tillräcklig för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och är inriktad på bolagets övergripande systematik, strukturer och arbetssätt.

Granskningen av bolag genomförs under hela granskningsåret. Stadens tidsplan medger inte någon detaljerad granskning av årsrapporten.

2.1 Bedömning

Vår bedömning utifrån en översiktlig granskning är att bolaget har genomfört sitt grunduppdrag på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer även att bolaget i allt väsentligt har ett ändamålsenligt beslutsfattande.

Vår bedömning att bolaget har sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig. Efter vår uppföljning av föregående års grundläggande granskning kvarstår dock två rekommendationer som behöver åtgärdas.

2.1.1 Har bolaget genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?

Bolaget ska genomföra sitt grunduppdrag enligt bolagsordningen och ägardirektivet samt enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. Fullmäktige har genom budgeten gett bolagsklustren specifika mål som ska uppnås. Fullmäktige har även gett vissa bolag specifika uppdrag som ska genomföras. Vi har översiktligt granskat hur bolaget har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges specifika mål och uppdrag, i den utsträckning sådana mål och uppdrag finns för bolaget. Vi har även granskat styrelsens protokoll och beslutsunderlag.

Granskningen visar att bolaget i har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med bolagsordningen och ägardirektivet. Bolaget har inte tilldelats några specifika mål eller uppdrag i fullmäktiges budget.

2.1.2 Har bolaget en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?

Bolaget ska se till att det finns en kontinuerlig ekonomisk uppföljning och rapportering. Vi har översiktligt granskat bolagets styrning av ekonomin samt dess ekonomiska uppföljning och rapportering.

Vår granskning visar att bolaget har genomfört en kontinuerlig uppföljning och rapportering av sin ekonomi.

2.1.3 Har bolaget sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Bolaget ska se till att det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll och riskhantering inom väsentliga områden. Bolaget ska även följa upp och utvärdera detta arbete. Vi har översiktligt granskat bolagets interna styrning, uppföljning och kontroll.

Vår granskning visar att bolaget har upprättat en samlad riskbild och en internkontrollplan som enligt vår bedömning omfattar väsentliga områden. Granskningen visar att bolaget huvudsakligen har ett ändamålsenligt arbetssätt för att följa upp den interna kontrollen och utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll.

3 Uppföljning av tidigare granskning

Ibland resulterar våra granskningar i att revisorerna lämnar rekommendationer och i vissa fall även kritik. När detta händer följer vi i de flesta fall upp detta nästkommande år. Nedan redogör vi för den uppföljning som vi har genomfört i år.

3.1 Uppföljning av säkerhet och trafikledning

Lekmannarevisorerna granskade år 2021 trafiksäkerhet och trafikledning. Granskningen resulterade i att lekmannarevisorerna riktade följande rekommendationer till bolaget styrelse och vd:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa trafiksäkerhetsfunktionens oberoende inom GSAB:s organisation.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att genomföra en oberoende utredning av de visselblåsanmälningar som inkommit som rör säkerhetsfrågor och som samtidigt relaterar till ansvariga personer i bolagets ledning.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att bolaget följer ingångna avtal med trafikkontoret som rör särskild trafikledning och

trafiksäkerhet samt åtgärda brister som framkommer i så väl de revisionsrapporter som trafikkontoret ställt samman som i denna granskningsredogörelse.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att stärka arbetet med bolagets riskhantering samt att säkerställa att riskanalyser utformas i enlighet med gällande styrdokument på området.

Med undantag för den första av rekommendationerna ovan har vi inte genomfört någon uppföljning i år av trafikledningen och trafiksäkerhet. Det kommer att ske vid ett senare tillfälle. Tillsvidare kvarstår därför tre av föregående års rekommendationer.

3.1.1 Bedömning

En allvarlig incident inträffade under året i samband med ett banarbete. Vår slutsats, bland annat mot bakgrund av bolagets egen utredning, är att incidenten blev mycket allvarlig på grund av att gällande säkerhetsföreskrifter inte följdes. Vi har inte värderat vad som orsakade detta brott mot säkerhetsföreskrifterna, men det visar enligt vår bedömning att säkerhetskulturen behöver förbättras. Det är också den slutsats som kan utläsas av bolagets egen rapport. Mot den bakgrunden vill vi fortsatt framhålla vikten av att styrelsen prioriterar säkerhetsarbetet i sin styrning och uppföljning. På motsvarande sätt som intern kontroll måste vara en integrerad del av arbetet inom ledningsorganisationen, måste även säkerhetsperspektivet vara ett integrerat perspektiv vid alla ledningsbeslut inom organisationen. Mot bakgrund av åtgärder eller beslut som genomförts under året bedömer vi dock att bolaget har agerat i linje med vår rekommendation från föregående år. Bolaget har i sin rapport efter tillbudet dragit slutsatsen att säkerheten vid banarbete behöver stärkas. Vi bedömer därför att bolagets åtgärder för närvarande är tillräckliga med avseende på vår rekommendation. Rekommendationen är därmed omhändertagen. Vi kommer att följa upp säkerhetsarbetet under kommande år.

3.1.2 Iakttagelser

Arbetet med såväl trafikledning och trafiksäkerhet är områden som regleras i avtal mellan Göteborgs Spårvägar och Trafikkontoret. Trafikkontoret har i avtal överlåtit det operativa ansvaret att bedriva trafikledning. I ett annat avtal regleras den gemensamma säkerhetsfunktion som rör säkerheten i bananläggningen.

I en verksamhet som den spårvägen bedriver finns lagkrav och andra regler att förhålla sig till, samt inte minst det faktum att olyckor oavsett kan få mycket allvarliga konsekvenser. Mot den bakgrunden betonade vi i 2021 års granskning behovet av att tydligt särskilja produktionsansvar från säkerhetsansvar, eller annorlunda uttryckt; säkerhetsansvariga skall inte behöva ta några andra hänsyn än just kraven på säkerhet. Med oberoende avsåg vi just detta. Produktion och effektivitet får inte utgöra en målkonflikt för säkerhetsansvariga.

Under året har vi gjort ett par observationer som indikerar att förutsättningar för säkerhetsarbetet förstärkts. Dels har säkerhetsavdelningen fått personell förstärkning, dels har trafiksäkerhetschefen fått fullt och likvärdigt mandat jämfört med tidigare trafiksäkerhetschefer.

Under året har en allvarlig incident inträffat i samband med ett svetsarbete på banan, där en person kunde ha förolyckats. I bolagets egen utredning efter olyckan framkommer att flera säkerhetsföreskrifter åsidosatts. Visserligen medför trafiksituationen i staden och pågående ombyggnationer i gatumiljön en riskfaktor som är svår eller nästintill omöjlig att åtgärda enbart från bolagets sida, men det aktuella tillbudet ägde rum på en separat banvall (skild från annan trafik) och inga ombyggnationer eller annat pågick som kunde utgöra en från bolagets sida okontrollerbar riskfaktor.

3.2 Uppföljning av offentlighetsprincipen

Lekmannarevisorerna granskade år 2021 bolagets tillämpning av offentlighetsprincipen och frågor i anslutning till denna princip såsom publiceringen av styrelsedokument på stadens websida. Granskningen resulterade i att lekmannarevisorerna riktade följande rekommendationer till bolaget styrelse och vd:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att bolaget följer offentlighetsprincipen och en korrekt tillämpning av sekretesslagstiftningen.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att i anslutning till publiceringen av styrelsehandlingar på stadens webbsida, tydligare informera hur begäran om att få en handling utlämnad går till samt klargöra att sekretessprövning sker först i samband med en sådan begäran.

3.2.1 Bedömning

Offentlighetsprincipen utgör en grundlagsskyddad rättighet i Sverige och därigenom också en grundprincip när det gäller det demokratiska statskicket. Detta speglar sig i att lekmannarevisorerna ser med relativt stort allvar på avvikelser från denna princip, dvs när handlingar inte utlämnas på ett korrekt sätt.

När det gäller ett fall där en visselblåsarankmälan skickats till ordförande konstaterar vi att hanteringen varit felaktig. När det gäller offentlighetsprincipen ska ett bolag betraktas som en myndighet. Det betyder att alla handlingar som ordförande eller en styrelseledamot tar emot via post eller på annat sätt, utgör en till bolaget inkommen handling. I detta avseende företräder ledamoten eller ordförande bolaget och gällande regelverk skall tillämpas på samma sätt som om handlingen skickats direkt till bolaget. Samma sak gäller för övrigt om vd eller någon annan tar emot dokument vid sidan av ordinarie kommunikationskanaler.

De fel eller brister vi noterat enligt ovan är enligt vår bedömning misstag och inte systematiska brister. När det gäller den handling ordförande inte lämnat in

för registrering hos bolaget bedömer vi att det inte funnits någon intention att undanhålla dokumentet.

När det däremot gäller frånvaron av besvärshänvisning och information om sekretessbeslut i samband med utlämnande av allmän handling, är det vår bedömning att bolaget behöver förbättra sina rutiner. Den första av rekommendationerna ovan kvarstår därför.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att bolaget följer offentlighetsprincipen och en korrekt tillämpning av sekretesslagstiftningen.

När det gäller publiceringen av styrelsehandlingar på stadens hemsida bedömer vi att bolaget hanterat detta i enlighet med intentionen i vår rekommendation. Rekommendationen kvarstår därför inte.

3.2.2 lakttagelser

Under året har bolagets sekretessbeslut vid två tillfällen varit föremål för prövning i kammarrätten. Vi har noterat att kammarrätten vid två tillfällen skickat tillbaka handlingar för förnyad prövning, dvs kammarrätten har inte godtagit bolagets sekretessbeslut.

I syfte att pröva bolagets hantering av offentlighet och sekretess har vi under året begärt ut handlingar från bolaget under ett anonymt namn. De handlingar vi begärde ut var samtliga vid tillfället inkomna visselblåsaranklaganden under 2022 samt den senaste ekonomirapporten. Handlingarna lämnades ut lite drygt två dygn efter att vår begäran skickats till bolagets allmänna e-mailadress. Samtliga visselblåsaranklaganden var maskerade i varierande omfattning. Därmed var de utlämnade visselblåsaranklagandena föremål för sekretessbeslut från bolagets sida. Vid sekretessbeslut skall detta meddelas i samband med att handlingen eller handlingarna lämnas ut jämte en besvärshänvisning. Varken information om sekretessbeslut eller besvärshänvisning medföljde vid utlämnandet.

Enligt bolagets månadsrapport, där utlämnande av handlingar redovisas, anges som mål att korrekt utlämnande skall ske inom högst tre dagar. De handlingar vi begärde ut lämnades ut inom denna tidsrymd.

JO har vid ett flertal tillfällen yttrat sig i frågan om skyndsamt hantering:

”JO har i ett flertal beslut uttalat att ett besked i en utlämnande fråga normalt bör lämnas samma dag som framställningen gjordes. Någon eller några dagars fördröjning kan dock godtas om det är nödvändigt för att ta ställning till om ett utlämnande får ske. Ett visst ytterligare dröjsmål kan vara ofrånkomligt om framställningen avser eller kräver genomgång av ett omfattande material”

Riksdagens ombudsmän. Beslut 2022-02-11. Dnr 1965-2021. s.17.

Mot bakgrund av JO:s ställningstagande noterar vi att utlämnandet av handlingarna har skett ett par dagar efter att vår begäran inkom till bolaget. Tre dagar efter en begäran är något sent ställt i relation till JO:s yttrande men kan vara acceptabelt om sekretess ska övervägas och beslutas. Samtidigt vill vi påpeka, att i de fall en begäran omfattar ett mycket stort antal dokument, särskilt om det krävs en sekretessprövning, kan fler än tre dagar vara acceptabelt.

I styrelsens protokoll för oktober månad noterade vi att vd redovisade 9 visseblåsanmälningar. En av dessa 9 anmälningar fick vi aldrig ta del av när vi begärde ut samtliga under året inkomna anmälningar. Det har framkommit att detta berodde på att en av visseblåsanmälningarna skickats direkt till styrelsens ordförande och därför aldrig registrerats som inkommen handling.

Vi har noterat att bolaget redovisar en uppföljning av utlämnande av handlingar i månadsrapporteringen. Vi har inte noterat att så skett under föregående år. Mot den bakgrunden uppfattar vi detta som att bolagets styrelse ägnar frågan om korrekt utlämnande större uppmärksamhet.

När det gäller den andra rekommendationen ovan hade den sin bakgrund i att vi 2021 gick igenom samtliga styrelsehandlingar och noterat att nästan 40 procent av dessa inte var publicerade på stadens hemsida. Eftersom andelen var så pass hög menade vi att det var viktigt att förtydliga att handlingar som inte publicerats fortfarande kan begäras ut, och att sekretessprövning sker först i samband med en sådan begäran. I årets granskning har vi översiktligt gått igenom styrelsehandlingar som publicerats på stadens hemsida och noterat att andelen icke publicerade handlingar är väsentligt färre. Vi har också noterat att ett förtydligande har gjorts så att det nu klarare framgår att sekretessprövning enligt sekretesslagen sker först när en handling begärs ut.

3.3 Uppföljning av bolagets följsamhet mot fullmäktiges mål

Bolaget fick en rekommendation 2021 som rörde bolagets följsamhet mot kommunfullmäktiges mål.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att de mål som berör bolaget hanteras i enlighet med instruktionerna i kommunfullmäktiges budget.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att bolaget under 2022 har omhändertagit kommunfullmäktiges mål. Rekommendationen är därmed omhändertagen.

3.3.2 lakttagelser

I bolagets affärsplan för 2022 har bolaget tagit med samtliga de mål som kommunfullmäktige pekade ut för kollektivtrafikklustret i sin budget.

3.4 Uppföljning av ekonomistyrning

I granskningen 2021 fick bolaget följande två rekommendationer som på olika sätt avsåg bolagets ekonomistyrning:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att ekonomin är i balans under 2022 och framgent.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll efterlevs.

3.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att rimlig balans mellan budget och utfall uppnåtts under 2022 med avseende på trafikavtalet, men när det gäller utförandentreprenadavtalet är underskottet väsentligt och måste hanteras framgent.

Styrelsen bör verka för att ekonomin är i balans under 2023 och framgent. Uppenbart förutsätter detta att trafikkontoret och bolaget är överens om tolkning och tillämpning av gällande avtal, samt eventuellt att bolaget förbättrar redovisningen av sina faktiska kostnader. Enligt uppgifter från både trafikkontoret och bolaget pågår samtal som eventuellt kommer att leda fram till justeringar och förtydliganden av befintliga avtal.

När det gäller delårsbokslutet i augusti kan vi konstatera att redovisningen av bolagets nollresultat vad avser utförandentreprenadavtalet är missvisande. I en kommentar anger bolaget att: ”*Utifrån principen om självkostnad har resultatet för Trafikavtalet (30,9 mkr) och Utförandentreprenadavtalet (-9,4 mkr) bokats upp för motparterna Västtrafik och Trafikkontoret.*” Vid tidpunkten då styrelsen fastställde delårsrapporten förelåg en tvist i frågan mellan bolaget och trafikkontoret, vilket inte framgår av delårsrapporten. Den fordran som bolaget redovisade gentemot trafikkontoret avvisades av trafikkontoret, varför någon motpartsbokning aldrig ägde rum. Eftersom ingen motpartsbokning hade ägt rum, och då det dessutom förelåg en tvist, skulle underskottet enligt vår bedömning redovisats i delårsrapporten, oavsett om bolaget i ett senare skede under året tillsammans med Västtrafik och Trafikkontoret skulle finna en lösning som täcker underskottet. Vi bedömer att det redovisade nollresultatet i delårsbokslutet inte står i överensstämmelse med de regler som gäller för poster som förekommer mellan interna parter på olika nivåer i den kommunala koncernen Göteborgs Stad.

Med beaktande av de förutsättningar som framhålls ovan kvarstår den första rekommendationen från föregående år, men med ändringen att den nu avser 2023 och framgent.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och vd att säkerställa att ekonomin är i balans under 2023 och framgent.

Den andra av de två rekommendationerna kvarstår inte, men bolaget bör beakta de iakttagelser som rör principer för uppbokning av fordringar samt hur detta rapporteras i delårsrapporter.

3.4.2 Iakttagelser

I sitt svar till lekmannarevisorerna med anledning av 2021 års rekommendationer menar styrelsen med styrelsens egna ord att ”*ekonomin är i balans enligt avtal*”. Eftersom avtalet baserar sig på självkostnadsprincipen enligt ovan är ekonomin alltså närmast definitionsmässigt alltid i balans. Men vår invändning är att ekonomin inte är i balans gentemot den egna budgeten.

Enligt principavtalet, som ligger till grund för bolagets verksamhet, framgår indirekt att bolaget ska hålla sig inom beslutade budgetramar.

”GSAB:s verksamhet ska finansieras genom respektive direkttilldelningsavtal, eget kapital och i övrigt genom internt genererade medel och/eller upplåning. Parternas gemensamma mål är att Ågarna utöver detta inte ska behöva skjuta till mer medel till GSAB”.¹

Vi menar att kravet att hålla sig inom beslutad budget följer av denna princip. Utöver denna allmänna princip utvecklas frågan ytterligare med på avseende trafikavtalet.

”Västrafik och GSAB ska inom ramen för Trafikavtalet beakta skattebetalarnas och resenärernas intressen genom att ständigt sträva efter att hålla sig till den fastställda budgeten och om möjligt effektivisera arbetet inom ramen för trafikavtalet.”²

Avtalet utgör ett uppdrag till styrelsen att eftersträva god överensstämmelse mellan budget och utfall. Bolaget har med andra ord en generell skyldighet att så långt det är möjligt hålla fastställd budget, och styrelsen och vd har en skyldighet att säkerställa att budgeten följs. Därmed inte sagt att ekonomiska händelser alltid är rimligt förutsägbara eller att ett över eller underskott alltid bör ses som väsentligt relaterat till ekonomins omslutning. När det gäller trafikavtalet uppvisar bolaget ett överskott för 2022, vilket delvis hänger samman med att bolaget inte utfört budgeterad trafik. Detta överskott kan ses som acceptabelt sett till trafikavtalets ekonomiska omfattning, särskilt om delar av överskottet beror på omständigheter som ligger bortom bolagets kontroll.

¹ Principavtal avseende åtgärder för genomförande av avsiktsförklaringen och Huvudavtalet. 5.5.2

² Principavtal avseende åtgärder för genomförandet av avsiktsförklaring och Huvudavtalet. 6.1.2.

När det gäller utförandeentreprenadavtalet uppvisar däremot bolaget ett väsentligt underskott. Enligt bolaget var prognosläget osäkert under våren varför underskottet lyftes in i månadsrapporten först i juli. Från noll kronor i rapporten i juni till över 11 miljoner i underskott i juli, för att sedan öka till drygt 15 miljoner i underskott senare under hösten. Enligt styrelsens protokoll gav bolagets direktör muntlig information om att det förelåg en risk på intäktsidan vad gäller utförandeentreprenadavtalet, men detta framgår inte av de övriga styrelsehandlingarna. Detta utgör också ett reellt underskott i den meningen att överskottet på trafikavtalet enligt principavtalet inte kan täcka underskott på utförandeentreprenadavtalet.

Vi har noterat att bolaget redovisar olika resultat i de månadsrapporter som går till styrelsen jämfört med bolagets delårsrapporter. I delårsrapporten i augusti redovisas ett nollresultat. I den rapportering som går till styrelsen däremot i form av månadsrapporter redovisas det faktiska underskottet gentemot budgeten. Bolagets förklaring till delårsrapportens nollresultat är att bolagets under eller överskott skall regleras enligt självkostnadsprincipen, vilket bolaget menar ska gälla både mot Västtrafik och trafikkontoret.

Detta är korrekt vad gäller trafikavtalet. Eventuella underskott skall regleras genom att Västtrafik skjuter till medel. På motsvarande sätt skall eventuella överskott återgå till Västtrafik. När det gäller banunderhållet är situationen dock annorlunda. Av principavtalet framgår visserligen att den så kallade banavgiften ska baseras på självkostnadsprincipen. Banavgiften utgör Västtrafiks ersättning till trafikkontoret för banunderhåll. I denna del är det alltså Göteborgs Stad genom trafikkontoret och inte Göteborgs Spårvägar som är part i avtalet. Principavtalets självkostnadsprincip när det gäller banunderhåll avser alltså trafikkontorets kostnader. I principavtalet gäller att banavgiften ska regleras under en fyraårscykel så att banavgiften täcker de faktiska kostnaderna med iakttagande av självkostnadsprincipen.

Bolaget menar ändå att självkostnad ska gälla mellan Göteborgs spårvägar och trafikkontoret och att det framgår av AB04 (Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings-, och installationsentreprenader) och underhållsentreprenadavtalet. I det senare avtalet är Göteborgs Spårvägar AB och trafikkontoret parter och det reglerar utförandet av Spårvägens underhåll av bananläggningen.

Oavsett hur avtalet bör tolkas kan vi konstatera att det under året rått oenighet mellan bolaget och trafikkontoret när det gäller såväl tolkningen av avtalet som den ersättning trafikkontoret betalat ut under året till bolaget. Enligt uppgift från trafikkontoret beror detta bland annat på att Göteborgs Spårvägar under året inte på ett tillfredsställande sätt kunnat redovisa de kostnader bolaget uppger att de har haft. Under intervjuer uppges från bolagets sida bland annat att volymen arbetstimmar är lägre än vad prissättningen medger, vilket ger för låg upparbetad kostnad respektive intäkt genom projekten. Bolagets vd och ekonomichef har under våra intervjuer framhållit att de uppfattar underskottet som strukturellt. Med detta åsyftas förenklat att prissättningen inte speglar bolagets kostnader på

ett korrekt sätt. Det i sin tur har samband med planeringsförutsättningar och beräkning av volymer – bland annat beräkning av antal arbetade timmar med mera.

Sammantaget redovisas ett underskott för 2022 på cirka 15 miljoner på banunderhållet. I delårsrapport 2 i augusti redovisades dock ett nollresultat, med förklaringen att ett belopp som motsvarade underskottet bokats upp för motparten trafikkontoret. Enligt Göteborgs Stads regler för interna mellanhavanden inom koncernen har den part som har en fordran initiativskyldighet att stämma av fordran med motparten. Mot bakgrund av den ovanstående beskrivna tvisten gjordes ingen motpartsbokning på trafikkontoret.

4 Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunerna.

Kommunalt ägda bolag granskas av lekmannarevisorer som utses av kommunfullmäktige. Eftersom Göteborgs spårvägar AB ägs gemensamt av Göteborgs stad och Västra götalandregionen utses en lekmannarevisor av Göteborgs kommunfullmäktige och en av regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen. Revisorerna är oberoende och granskar på kommunfullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapporter och granskningsredogörelser.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas löpande under året till kommunfullmäktige i revisionsrapporter.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

5 Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas när revisorerna ser förbättringsområden i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast. När det gäller nämnderna kan en anmärkning lämnas med eller utan tillstyrkan om ansvarsfrihet.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder som nämnden eller bolagsstyrelsen har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Revisionsenheten Västra Götalandsregionen

Postadress: 405 44 Göteborg

Besöksadress: Bergslagsgatan 2

Västra Götalandsregionen telefonväxel: 010 441 00 00

revision@vgregion.se

www.vgregion.se/revision

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i Göteborgs Symfoniker AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

2 februari 2023

Ulla Göthager,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Gun Alexandersson Malm,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Bilaga:

Göteborgs symfoniker AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

Göteborgs Symfoniker AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00149

2023-02-02

Revisionsrapport: Göteborgs Symfoniker AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Februari 2023

Göteborgs Symfoniker AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00149

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisorer: Frida Karlsson och Thomas Vilhelmsson

Kvalitetsgranskare: Charlotte Nätstrand

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Rekommendationer	5
Utgångspunkter för granskningen	6
Bolagets ansvar.....	6
Regionens budget	7
Revisionens granskning.....	7
Grundläggande granskning.....	9
Granskning av måluppfyllelse.....	9
Granskning av styrning och intern kontroll.....	12
Revisionen i korthet.....	14
Västra Götalandsregionen i korthet	15

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanna-revisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av avsnittet grundläggande granskning.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen. Granskningen visar dock att det finns förbättringsområden avseende att beskriva kontrollmiljön, utveckla riskanalysarbetet samt dokumentera uppföljningen av internkontrollplanen.

Rekommendationer

I samband med granskningar lämnar revisorerna ibland rekommendationer till det granskade bolaget. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. I tabellen nedan ser du de rekommendationer som vi lämnar till bolaget i år eller som vi har lämnat tidigare år och som kvarstår.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning avseende verksamheten (sidorna 12-13)	Utveckla arbetet med riskanalys och internkontrollplan (2022).

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra förförordningar som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Ägardirektiv för Göteborgs Symfoniker AB

Aktiebolaget är en egen juridisk person. Ägaren - ytterst regionfullmäktige - behöver därför agera i andra former mot bolaget än hur man agerar mot förvaltningsorganisationen. Bolagets styrelse och VD är personligt ansvariga vid fullgörandet av sina uppdrag.

Bolagsspecifikt direktiv

Göteborgs Symfoniker ska bedriva symfonisk konsertverksamhet med hög internationell konstnärlig kvalitet för en bred publik.

Bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som en av världens främsta orkestrar.

Bolaget ska utöver konserter i Konserthuset i Göteborg och från scenen i Vara genom turnéer, gästspel och GSO-play¹ nå och angå invånarna i Västra Götaland oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund. Bolaget ska också aktivt söka nya publikgrupper.

Bolaget ska ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla Västra Götalands kreativa potential och kompetens inom scenkonst.

Bolaget ska bedriva verksamheten i enlighet med uppdrag från kulturnämnden.

¹ Göteborgs symfonikers digitala konserthus

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på följande två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 valt att arbeta med följande prioriterade mål:

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.

Utöver regionfullmäktiges mål får bolaget även besluta om *ett* ytterligare prioriterat mål, anpassat till det egna uppdraget.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet².

Granskningen består av

- grundläggande granskning.

² God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet, förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Fakta granskning

Fakta granskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

- Kommunallagen (2017:725) 6 kapitlet
- Aktiebolagslag (2005:551) 8 kapitel 4 § samt 29 §

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Budget 2022
- Policy för styrning i Västra Götalandsregionen (RS 2019-02491)
- Ägardirektiv för Göteborgs Symfoniker AB (RS 2019-01315)

Övriga styrande dokument:

- Styrelsens arbetsordning

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen³.

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

³ Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskningen har visat att Göteborgs Symfoniker valt att arbeta med två av regionfullmäktiges prioriterade mål för 2022–2024 ur budget för 2022.

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit
- Vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant

I Göteborgs Symfonikers detaljbudget 2022 har bolaget kopplat ovanstående mål till sin verksamhet och beskrivit hur de arbetar för att uppnå målen. I delårsrapport per augusti 2022 beskrivs ett flertal aktiviteter för målet om att vara en föregångare. Det är olika miljösatser där de flesta ska vara genomförda under 2022 och bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.

Sammanställning av målredovisningen i årsredovisningen:

Mål		Bedömning av måluppfyllelsen
Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit		Bolagets verksamhet håller hög kvalitet samtidigt som de är inkluderande och på olika sätt bidrar i samhället.
Vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant		Bolaget arbetar med miljöfrågor ur flera perspektiv och trots begränsningar under pandemin har utvecklingsarbetet fortgått.

Granskning av verksamhetsstyrning

I strategiplanen (verksamhetsplanen) beskrivs ett fokuserat arbete mot verksamhetens uppdrag. Styrelsen har upprättat detaljbudget enligt regionfullmäktiges ägardirektiv till bolaget. Detaljbudgeten har brutits ner enligt avdelningsnivå. Vid dialog med bolagsledningen framkom att det var svårt att bedöma förutsättningarna för 2022 och året inleddes med stor smittspridning men till följd av att bolaget har stor andel regional finansiering har ekonomin kunnat hanteras.

I styrelsens arbetsordning framgår nödvändiga styrelsepunkter och vilka möjligheter som finns för olika situationer.

Bolaget använder Plan & Styr till budget, månadskommentarer och rapportering. Vid dialog med bolagsledningen framkom att det från och med 2022 ska användas till intern kontroll också. De har ett verksamhetssystem som används av orkestrar i hela världen, OPAS (Orchestra Planning and Administration System). Det används för planering av verk, personal, kommunikation och budget. Det finns en historik i systemet sedan år 1905.

Styrelsen får sitt uppdrag från kulturnämnden som de har löpande kontakt med under året, detsamma gäller på tjänstepersonnivån. Gällande investeringar i lokalerna har de vänt sig direkt till ägarutskottet och regionstyrelsen.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Bolagets resultat för verksamhetsåret 2022, efter avsättning om 0,4 mnkr till obeskattade reserver är 1,9 mnkr. Regionfullmäktige har garanterat förlusttäckning till och med 31 december 2022.

Intäkterna ökade enligt årlig uppräknings av driftbidragen från kulturnämnden och biljettförsäljningen blev något bättre än budget. Intäkter och kostnader blev lägre till följd av en inställd turné och kostnaderna minskade på grund av lägre produktionskostnader. Personalkostnaderna har haft en måttlig ökning.

Granskning av ekonomistyrning

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av bolagets ekonomistyrning.

Enligt intervju med bolagsledningen görs ekonomisk uppföljning av alla avdelningschefer. Dessutom är det fem producenter som har budgetansvar för respektive produktion. Främst handlar uppföljning om fördyring av produktioner och att i de fallen ta fram orsaker, förklaringar samt att lyfta lärdomar inför framtiden. Bolaget har i princip fördelat ut hela budgeten eftersom de inte ska maximera vinst, dock finns mindre reserver. Följer övergripande upp ekonomin varje månad som ett företag ska göra.

Enligt vd är det i första hand kommande produktioner som kan ändras till följd av ekonomiska underskott. De flesta projekten är små och spelas endast en vecka. För dessa behövs ingen styrgrupp. För stora turnéer eller festivaler är det flera produktioner som ingår och då har de en övergripande styrgrupp. Producenterna hanterar allt kring orkestern. Projekten pågår lång tid med för- och efterarbete även om de bara syns för publiken under en vecka.

Styrelsen har uppmärksammat regionledningen på konsekvenserna för verksamhet och ekonomi till följd av pandemin. Förhoppningsvis ska verksamheten framöver kunna flyta som vanligt och publiken komma tillbaka full ut.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Intern styrning och kontroll

Revisionens har granskat Intern styrning och kontroll. Granskningen har avrapporterats i en separat rapport som blev klar den 2023-01-27⁴.

Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen för Göteborgs Symfoniker AB säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll av verksamheten.

Granskningen omfattade arbetet med intern styrning och kontroll inom Göteborgs Symfoniker.

Styrelsen har i huvudsak säkerställt att det finns arbetssätt, organisation och processer för att den interna kontrollen ska vara tillräcklig. Samtidigt visar granskningen att styrelsen inte beskrivit sin kontrollmiljö vilket är ett krav enligt regionfullmäktige.

Vidare har styrelsen i huvudsak säkerställt att riskanalys och internkontrollplan utformats på ett sätt så att risker i verksamhetens styrning kan upptäckas, förebyggas och åtgärdas. De har beslutat om riskanalys och lyft in de risker som bedömts mest väsentliga i en internkontrollplan med tillhörande kontroller. Samtidigt visar granskningen att det finns vissa områden som kan förbättras. Det ena förbättringsområdet handlar om att systematiskt värdera risker så att det på ett tydligt sätt går att följa hur sannolikt det är att risken inträffar och hur allvarlig konsekvensen är. Värderingen bör också dokumenteras. Det andra förbättringsområdet handlar om att identifiera avgränsade risker. Eftersom riskanalysen är tänkt att ge underlag för riktade kontroller kan det vara svårt att utifrån brett formulerade risker, identifiera vilka åtgärder/kontroller som kan hantera risken och hur dessa ska följas upp.

⁴ Revisionsrapport: Underlagsrapport grundläggande granskning: Intern styrning och kontroll inom Regionteater Väst AB

Avslutningsvis har styrelsen säkerställt att den interna kontrollen följs upp på ett sätt så att åtgärder kan vidtas vid behov. Granskningen visar att ledningen under året redogjort för uppföljningen av internkontrollplan.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget inte fullt ut har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Granskningen visar att det finns förbättringsområden och revisionen rekommenderar Göteborgs symfoniker att:

- att beskriva kontrollmiljön och utveckla riskanalysarbetet

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markeras en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.



www.vgregion.se

Till årsstämman i GöteborgsOperan AB

Org.nr: 556121-7828

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i GöteborgsOperan AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

3 februari 2023

Marie Engström Rosengren,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Wimar Sundeen,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Bilaga:

GöteborgsOperan AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

GöteborgsOperan AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00150

2023-02-03

Revisionsrapport: GöteborgsOperan AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Februari 2023

GöteborgsOperan AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00150

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisorer: Evelina Halse och Thomas Vilhelmsson.

Kvalitetsgranskare: Vilma Lisboa Skarp

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Rekommendationer	5
Utgångspunkter för granskningen	7
Bolagets ansvar.....	7
Regionens budget	7
Revisionens granskning.....	8
Grundläggande granskning.....	10
Granskning av måluppfyllelse.....	10
Granskning av styrning och intern kontroll.....	13
Fördjupad granskning	16
Granskning av hantering av allmänna handlingar	16
Uppföljning av rekommendationer.....	18
Uppföljning av granskning om arbetsmiljöarbete	18
Uppföljning av granskning om ekonomistyrning.....	18
Revisionen i korthet.....	19
Västra Götalandsregionen i korthet	20

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanna-revisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av tre avsnitt: grundläggande granskning, fördjupad granskning och uppföljning av rekommendationer.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Rekommendationer

I samband med granskningar lämnar revisorerna ibland rekommendationer till det granskade bolaget. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. I tabellen nedan ser du de rekommendationer som vi lämnar till bolaget i år eller som vi har lämnat tidigare år och som kvarstår.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

(tabellen fortsätter på nästa sida)

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning avseende intern kontroll (sidorna 13–15)	Revisionen rekommenderar styrelsen att utveckla arbetet med internkontrollplanen samt uppföljningen i syfte att omhänderta de förbättringsområden som har framkommit i granskningen. (2022)

Område	Rekommendation
Uppföljning av rekommendationer avseende arbetsmiljöarbete (sidan 18)	Revisionen rekommenderar GöteborgsOperan att utveckla processen avseende systematisk arbetsmiljö för att ge skyddsombuden goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag. (2021)
Uppföljning av rekommendationer avseende arbetsmiljöarbete (sidan 18)	Revisionen rekommenderar GöteborgsOperan att stärka samordningen kring bolagsövergripande arbetsmiljöinsatser avseende information och dokumentation. (2021)
Uppföljning av rekommendationer avseende ekonomistyrning (sidorna 17–18)	Revisionen rekommenderar styrelsen att mer aktivt verka för att komma till rätta med de brister som lekmannarevisorerna har noterat avseende de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna. (2020)

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att bolagets verksamhet bedrivs i enlighet med lagar och föreskrifter, det kommunala ändamålet samt bolagsordning och ägardirektiv. De ska också se till att styrningen, uppföljningen och kontrollerna efterlevs i verksamheten. Det i sin tur ska leda till att bolaget lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer inom ramen för tillgängliga resurser. Av det bolagsspecifika ägardirektivet framkommer att:

- GöteborgsOperan ska bedriva opera-, musikal- och dansverksamhet med hög internationell konstnärlig kvalitet för en bred publik. Bolagets orkester ska också bedriva konstverksamhet.
- Bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som ett av norra Europas intressantaste operahus.
- Bolaget ska utifrån operahuset i Göteborg och scenen i Skövde, samt genom turnéer, gästspel och digital media, nå invånarna i Västra Götaland oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.
- Bolaget ska ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla Västra Götalands kreativa potential och kompetens inom scenkonst.
- Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med uppdraget från kulturnämnden.

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på följande två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 arbetat med följande prioriterade mål:

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare – Västra Götalandsregionens eget arbete ska ligga i framkant.
- Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet.¹ Granskningen består av följande delar:

- grundläggande granskning
- fördjupad granskning
- uppföljning av rekommendationer.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet,

¹ God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Faktagranskning

Faktagranskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

Lagar:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kapitlet 6 §
- Aktiebolagslagen (2005:551) 8 kapitlet 29 §
- Tryckfrihetsförordningen (1949:105) kapitel 2
- Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400) kapitel 4-6
- Arkivlagen (1990:782) §§ 5-6

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Budgeten för 2022 (2021-06-07)
- Policy för styrning i Västra Götalandsregionen
- Ägardirektiv för Västra Götalandsregionens majoritetsägda bolag

Övriga styrande dokument:

- Styrelsens arbetsordning (2020-03-10)
- Föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering i Västra Götalandsregionen
- Riktlinje – Användande av e-post i Västra Götalandsregionen

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen.²

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

I Koncernkontorets anvisning ”Rubrikstruktur och anvisningar för detaljbudget, månadskommentarer, delårsrapporter och årsredovisning 2022” framgår hur bedömning av måluppfyllelse för regionfullmäktiges mål ska genomföras. Om uppföljningen visar på avvikelse mot mål ska åtgärder för ökad måluppfyllelse redovisas. Vid bedömning ska följande punkter kommenteras:

- utfall, hänvisa till indikatorer
- analys, ska förklara den bedömning av måluppfyllnad som görs
- om uppföljningen visar negativ bedömning ska det ingå en redovisning över vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka måluppfyllelsen.

Vidare framgår av anvisningen att koppling av indikatorer ska göras i delårsrapport och årsredovisning så att indikatorns namn, utfall två år tillbaka (där så är möjligt) samt innevarande år lyfts in under respektive prioriterat mål och fokusområde.

Granskningen har visat att GöteborgsOperan har arbetat med tre av regionfullmäktiges prioriterade mål för 2022-2024 ur budget för 2022:

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare - Västra Götalandsregionens eget arbete ska ligga i framkant.
- Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.

I GöteborgsOperans detaljbudget 2022 har bolaget kopplat ovanstående mål till sin verksamhet och beskrivit hur de arbetar för att uppnå målen.

Av delårsrapport per augusti 2022 framgår att ett av målen är värderade enligt en tregradig skala. GöteborgsOperan gör bedömningen i delårsrapporten att målet Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling, kommer att uppnås/målet är uppnått. För övriga två mål görs ingen samlad bedömning av måluppfyllelsen i delårsrapporten.

Tabell 2: Sammanställning av målredovisningen i årsredovisningen

(tabellen fortsätter på nästa sida)

Mål	Bedömning av måluppfyllelsen
Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.	Bolaget arbetar med öppenhet och socialt ansvarstagande ur olika perspektiv. De arbetar löpande med regionens kulturstrategi som består av fem strategiska områden.
Vara föregångare - Västra Götalandsregionens eget arbete ska ligga i framkant.	Bolaget har fyra tydliga målsättningar där kvalitet, utveckling och att bidra till samhället har varit styrande för arbetet under 2022.

Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.		Bolaget är en hållbar och attraktiv arbetsplats som många söker sig till och en stor andel stannar kvar. Arbetet med kompetensförsörjningsplan är initierat och kommer vara betydelsefullt.
---	--	---

Granskning av verksamhetsstyrning

Under den här rubriken går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av bolagets verksamhetsstyrning.

GöteborgsOperan har i beslutad verksamhetsplan för 2022 beskrivit verksamheten utifrån sitt övergripande uppdrag enligt kulturstrategin samt ägardirektiv.

Verksamhetsplanen är uppbyggd kring ett antal perspektiv som följer Västra Götalandsregionens ägardirektiv, uppdraget från kulturnämnden samt Göteborgs-Operans vision. Inom varje perspektiv finns ett antal fokusområden som utgör grunden för verksamheten 2022. Fokusområdena tillsammans med tre strategiska områden har utgjort inriktningen för arbetet 2022.

Granskningen har visat att uppföljningen av verksamhetsplanen sker i Plan & Styr enligt regionens riktlinjer. Vid intervju med bolagsledningen har framkommit att uppföljning görs av enhetschefer i ledningsgruppen samt av respektive projektledare varje månad. Styrelsen har avstämningar med kulturnämnden och tjänstepersoner inom bolaget har avstämningar med koncernavdelning kultur samt ovan nämnda uppföljningsgrupper.

Styrelsen har fastställt en styrelseplan för året för vad som ska göras och när det ska rapporteras. Styrelsen har genom styrelsens arbetsordning fastställt beredningsrutiner för ärendehantering.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Bolagets resultat för verksamhetsåret 2022 är minus 1,3 miljoner kronor, efter upplösning om 12 miljoner kronor av obeskattade reserver. Regionfullmäktige har garanterat förlusttäckning till och med 31 december 2022 men dessa anses endast aktuella i det fall bolaget skulle behöva tillskott från ägaren.

Bolagets utfall stämmer väl överens med budget men biljettförsäljningen blev betydligt lägre 2022 men högre än 2021. Anledningen är stor påverkan av covid-19 i början av året och svårigheter att få tillbaka publiken igen.

Under rubriken bedömda risker i årsredovisningen beskrivs bland annat att bolaget för en ekonomi i balans behöver långsiktighet i finansieringen och hög egenfinansiering.

Granskning av ekonomistyrning

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av bolagets ekonomistyrning.

Enligt styrelsens arbetsordning ska ekonomisk rapportering ske i enlighet med särskilda av styrelsen fastställda instruktioner enligt Aktiebolagslagen 8 kapitel 4 §.

Styrelsen har upprättat detaljbudget och verksamhetsplan enligt regionens tidplan. Bolaget använder sig av rapporteringssystemet Plan & Styr enligt regionens anvisningar. Vid intervju med bolagsledningen framkommer att bolaget har löpande dialog med kulturnämnden. Vid ekonomiska utmaningar gällande drift och investeringar har bolaget haft direktkontakt med ägarutskottet och regionstyrelsen. Regelbundna dialoger förs mellan styrelsens presidium och ägarutskottet.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Granskning av styrmiljö, styrdokument och formalia

Kommunallagen ställer krav på att varje nämnd och styrelse ska ha en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet.³ I policy för styrning i Västra Götalandsregionen anger fullmäktige bland annat att en tillräcklig intern kontroll innebär ett strukturerat arbetssätt som integreras i organisationen.⁴ Riktade kontroller ska utföras för att inom rimliga gränser säkerställa att styrningen är tillräcklig, att målen med verksamheten kan nås och att detta sker på ett effektivt sätt. Detta gäller oavsett om verksamheten drivs i egen regi eller av en privat utförare. Den interna kontrollen ska även säkerställa att regler och riktlinjer följs samt att rapportering och information i och om organisationen är tillförlitlig. Vidare framgår att alla nämnder, styrelser och majoritetsägda bolag årligen ska:

- beskriva sin kontrollmiljö
- identifiera och värdera risker som underlag för kontroller
- besluta om en plan för intern kontroll i anslutning till beslut om detaljbudget
- följa upp genomförda kontroller och vid behov besluta om åtgärder.⁵

Organisation, arbetssätt och processer

Granskningen har visat att bolaget vartannat år tar hjälp av en konsult för framtagandet av riskanalys och internkontrollplan. Framtagandet sker i dialog mellan konsult och bolagets ledningsgrupp. Därefter involveras styrelsens presidium som får möjlighet att komma med eventuella tillägg inför beslut i styrelsen. Vid intervju med bolagsledningen beskrivs styrelsens riskanalys ha sin utgångspunkt i föregående års riskanalys. Inför styrelsemötet diskuterar bolagsledningen och styrelsens presidium om befintliga risker fortfarande är aktuella och om det tillkommit nya risker för året. Styrelsen får sedan ta del av planen för intern kontroll inför styrelsemötet. Revisionen har noterat att hela styrelsen inte är delaktig i framtagandet av riskanalys och internkontrollplan.

Styrelsen har beslutat om ett antal styrdokument som bland annat styrelsens arbetsordning och vd-instruktion men har inte beskrivit sin kontrollmiljö i anslutning till beslut om internkontrollplanen. Granskningen har visat att det finns ett utarbetat arbetssätt mellan bolagsledning och styrelsens presidium men att det inte finns några formaliserade riktlinjer eller rutiner för hur riskanalys och internkontrollplan ska genomföras, följas upp och rapporteras till styrelsen.

Internkontrollplan 2022

Revisionen har tagit del av styrelsens internkontrollplan för 2022 och noterat att planen är dokumenterad i ett Excel-ark inkluderande riskmatris och internkontroll

³ Kommunallag (2017:725) 6 kap. 6 §

⁴ Policy för styrning i Västra Götalandsregionen

⁵ Ibid.

plan. Granskningen har visat att styrelsen fastställde internkontrollplanen för året den 4 februari 2022. Planen består av sju identifierade risker som ska följas upp januari 2023. Risken för ökat investeringsbehov på grund av åldrande byggnad, tekniska system och utökad verksamhet har en hög risknivå. Styrelsen har inkluderat fem risker från 2021 och identifierat två nya risker för 2022. Vi har noterat att styrelsen har beaktat risken för oegentligheter i sin riskanalys men inte formulerat någon risk inom området. Granskningen har visat att flera av riskerna är formulerade på en övergripande nivå men att det finns beskrivningar för hur riskerna kan komma att påverka verksamheten negativt.

Uppföljning av internkontrollplan 2022

Av internkontrollplanen framgår vem som ansvarar för att de olika kontrollmomenten genomförs, hur de ska genomföras och när de ska rapporteras. Revisionen har vid genomläsning av styrelseprotokoll inte kunnat se att några dokumenterade kontroller har följts upp under året. Vid intervju med ledningen har framkommit att riskerna följs i den dagliga verksamheten och muntligen stäms av med styrelsens presidium för att sedan följas upp i början på nästa år.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Granskningen visar att det finns förbättringsområden avseende styrelsens arbete med riskanalys, kontrollmiljö samt uppföljning.

Utifrån regionens Policy för styrning i Västra Götalandsregionen är revisionens bedömning att styrelsen bör se till att hela styrelsen är delaktig i arbetet med framtagandet av riskanalys och internkontrollplan. Bedömningen är vidare att styrelsen bör beskriva sin kontrollmiljö i enlighet med tidigare nämnda policy.

För att uppnå syftet med den interna kontrollen⁶ är dokumentation ett sätt för styrelsen att få kännedom om brister och ha möjlighet att agera för att förbättra verksamheten. Revisionen bedömer att styrelsen bör säkerställa att det finns dokumentation för hur den interna kontrollen har följts upp och resultatet av uppföljningen för att vid behov besluta om åtgärder.

Vi lämnar följande rekommendation till styrelsen:

- Revisionen rekommenderar styrelsen att utveckla arbetet med internkontrollplanen samt uppföljningen i syfte att omhänderta de förbättringsområden som har framkommit i granskningen.

⁶ Proposition 1998/99:66 En stärkt kommunal revision.

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen ska vid behov kompletteras av det som kallas för fördjupad granskning. Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen eller tidigare granskning visar på stora risker och där vi bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

Granskning av hantering av allmänna handlingar

Granskningen har syftat till att bedöma om styrelsen har en ändamålsenlig hantering av allmänna handlingar som säkerställer rätten att del av allmänna handlingar. Med *ändamålsenlig* hantering menas att det finns rutiner och arbetssätt avseende inkommande och upprättade handlingar, registrering av handlingar samt utlämnade av handlingar.

Revisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att styrelsen har en ändamålsenlig hantering av allmänna handlingar som säkerställer rätten att ta del av allmänna handlingar. Utifrån granskningens revisionsfrågor är bedömningen som följer:

- Har styrelsen rutiner och arbetssätt som säkerställer allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar? Ja.
- Har styrelsen upprättat de dokument som är obligatoriska enligt gällande regelverk, och är dokumenten aktuella? Ja

Styrelsen har beslutat om arkivorganisation samt har utsett arkivansvarig och arkivredogörare. Verksamheten har tagit fram en skriftlig rutin som beskriver medarbetarnas ansvar för att kontrollera sin e-post dagligen samt att handlingar ska skickas för registrering till diariet. Rutinen beskrivs vid intervjun vara känd inom bolaget. Granskningen har visat att bolaget har en bemannad reception som har öppet nästan dagligen, även under helger, röda dagar och under sommarperioden. Vid intervjun framkom att bolaget diarieför handlingar löpande, vilket vanligtvis sker dagligen. Rutin finns för diarieföring av handlingar som omfattas av sekretess i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen.

Granskningen har visat att styrelsen har rutiner och arbetssätt avseende inkommande och upprättade handlingar, registrering samt utlämnande av handlingar. Av de begäranden om utlämnande av handlingar som inkommit första halvåret 2022 har tre av fem besvarats inom tre dagar. Utifrån vad granskningen har visat är bedömningen är att styrelsen har upprättat rutiner för hantering av utlämnande av allmän handling men att styrelsen fortsatt bör säkerställa skyndsamhetskravet i enlighet med tryckfrihetsförordningen.

Styrelsen har upprättat de dokument som är obligatoriska enligt gällande regelverk och dokumenten är aktuella. Granskningen har visat på två mindre avvikelser gällande arkivförteckningen och förteckningen av IT-system. Då ett arbete pågår för att förteckna kategorierna filmer och eget tryck i arkivförteckningen samt att inventera och inkludera information gällande nämnda kategorier i förteckning av IT-system lämnas ingen rekommendation. Bedömningen är dock att styrelsen bör säkerställa att ovanstående omhändertas.

Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Uppföljning av rekommendationer

Ibland resulterar våra granskningar i rekommendationer och kritik. När detta händer följer vi i regel upp det nästa år. I det här avsnittet redogör vi för den uppföljning som vi har genomfört i år.

Uppföljning av granskning om arbetsmiljöarbete

Revisionen granskade bolagets arbetsmiljöarbete 2021. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till styrelsen:

- Revisionen rekommenderar GöteborgsOperan att utveckla processen avseende systematisk arbetsmiljö för att ge skyddsombuden goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag.
- Revisionen rekommenderar GöteborgsOperan att stärka samordning kring bolagsövergripande arbetsmiljöinsatser avseende information och dokumentation.

Vi har i år följt upp rekommendationerna genom dialog med bolagsledningen. Uppföljningen har visat att bolaget har kartlagt och följt upp det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det har även framkommit av uppföljningen att bolaget har förenklat rapporteringsvägarna för skyddsombuden. Bolagsledningen beskriver att utbildningsinsatser har genomförts under året och att ytterligare utbildningsinsatser planeras för nästkommande år. Revisionen bedömer att styrelsen delvis har tagit hand om rekommendationerna, detta då arbetet är påbörjat under året men effekterna inte går att bedöma ännu.

Uppföljning av granskning om ekonomistyrning

Revisionen granskade ekonomistyrning 2020. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till bolaget:

- Revisionen rekommenderar styrelsen att aktivt verka för att komma till rätta med de brister som lekmannarevisorerna hade noterat avseende de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna.

Vid uppföljningen 2021 gjorde revisionen bedömningen att rekommendationen delvis hade omhändertagits då utmaningarna kvarstod. Vi har i år följt upp rekommendationen i dialog med bolagsledningen och styrelsens presidium. Vid intervju med bolagsledningen har framkommit att de för en dialog med Koncernkontoret gällande bolagets egenfinansiering. Bolagsledningen har haft kontinuerlig information till styrelsen där styrelsesens presidium även för dialog med kultur nämnden och regionstyrelsen. Revisionen bedömer att styrelsen delvis har tagit hand om rekommendationen då utmaningarna avseende de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna fortsatt kvarstår.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markeras en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se

Till årsstämman i Netwest Sweden AB

Org.nr: 559028-5655

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Jag, lekmannarevisor i Netwest Sweden AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Mitt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

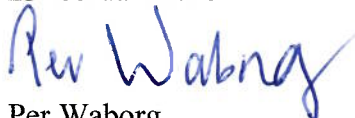
Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Jag bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

23 februari 2023



Per Waborg

Lekmannarevisor utsedd

av regionfullmäktige

Bilaga:

Netwest Sweden AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

Netwest Sweden AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00103

2023-02-23

Revisionsrapport: Netwest Sweden AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Februari 2023

Netwest Sweden AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00103

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisor: Waisuddin Sadry

Kvalitetsgranskare: Thomas Vilhelmsson

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Utgångspunkter för granskningen	6
Bolagets ansvar.....	6
Regionens budget	6
Revisionens granskning.....	7
Grundläggande granskning.....	9
Granskning av måluppfyllelse.....	9
Granskning av styrning och intern kontroll.....	12
Revisionen i korthet.....	13
Västra Götalandsregionen i korthet	14

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanrevisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av grundläggande granskning.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra förförordningar som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Netwest Sweden AB bildades 2015 och är samägt av Västra Götalandsregionen och 28 kommuner och kommunala bolag. Västra Götalandsregionen äger 34 procent och resterande 66 procent är jämnt fördelade mellan de övriga ägarna. Bolagets uppdrag är att främja en hållbar och framtidssäker bredbandsutveckling i Västra Götaland. Det sker främst genom att bolaget samordnar fibernät, såsom kommunala nät och fiberföreningars nät för att få till ett regionalt sammanhängande nät som kan erbjudas på marknaden.

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet¹.

Granskningen består av följande:

- grundläggande granskning

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet, förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Fakta granskning

Fakta granskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

¹ God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Lagar:

- Aktiebolagslagen (2005:551)
- Kommunallagen (2017:725)

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Västra Götalandsregionens budget för 2022
- Ägardirektiv för Netwest Sweden AB
- Policy styrning i Västra Götalandsregionen
- Vägledning för nämnders och styrelserns arbete

Övriga styrande dokument:

- Styrelsens arbetsordning
- Affärsplan 2022-2024
- Bolagsordning för Netwest Sweden AB
- Instruktion för den verkställande direktören
- Attest- och delegeringsordning för Netwest Sweden AB
- Detaljbudget för Netwest Sweden AB
- Intern kontrollplan för Netwest Sweden AB

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen².

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

Bolaget ska utveckla och integrera en säker och effektiv infrastruktur för elektronisk kommunikation inom Västra Götaland.

I styrelsens arbetsordning, fastställd den 19 maj 2022, framgår att styrelsen ska fastställa bolagets strategiska mål samt budget för kommande år. Vidare anges att verkställande direktör till varje styrelsemöte ska redogöra för bolagets utveckling och väsentliga frågor. Redogörelsen ska särskilt beröra bolagets ekonomiska ställning och utveckling samt de större projekt som för tillfället bedrivs.

I bolagets affärsplan 2022–2024, framgår bolagets verksamhetsmål. I bolagsordningen för Netwest Sweden AB framgår att bolaget har som ändamål att utveckla och integrera en säker och effektiv infrastruktur för elektronisk kommunikation inom Västra Götaland. Vidare har bolaget som ändamål att säkerställa att regionens medborgare och näringsliv får tillgång till säkra leveranser, möjliggöra för olika marknadsaktörer att få tillgång till nät inom regionen samt idka därmed förenlig verksamhet.

Av bolagets årsredovisning framgår att verksamheten under året har fortsatt att expandera och utrustningen i Västgötaringen har utökats med en ny nod i Jönköping samt ett flertal förstärkning för att öka kapaciteten. Samarbetet med samverkansföreningen Västlänk har givit bolaget stöd för utveckling.

Bolaget har under året förmedlat inköp och försäljning av tjänster till ägarföretagens stadsnät samt ägarkommuners fiberföreningar, kombinerat med marknadsföring av fiberanslutningar till ägarföretagens stadsnät samt ägarkommunernas fiberföreningar. Utöver detta har en ny tjänst tagits fram där bolaget hyr ut en bredbandskoordinator och andra utredningstjänster till de kommuner som så önskar.

När det gäller den framtida utvecklingen uppges i årsredovisningen att förväntningarna är stora på en avsevärd ökning av antalet förbindelser förmedlade genom bolaget, ytterligare tjänsters tas fram samt ett flertal fördjupade samarbeten etableras. Samarbetet med flera olika nationella och regionala kunder ska intensifieras med syfte att bland annat kunna fortsätta ta ansvar för större upphandlingar.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

I styrelsens arbetsordning, fastställd den 19 maj 2022, framgår att verkställande direktör till varje styrelsemöte ska redogöra för bolagets ekonomiska ställning och utveckling. Riktlinjer avseende innehållet i den ekonomiska rapporteringen preciseras i vd-instruktionen, som är fastställd den 19 maj 2022.

I bolagets affärsplan 2022–2024, framgår bland annat intäktsmål, investeringsplan och ekonomisk affärsplan för de kommande åren samt kortsiktiga mål för 2022. Bland annat anges i affärsplanen att bolaget ska nå ett nollresultat under 2022.

Granskningen visar att styrelsen vid genomförda styrelsemöten har tagit del av den ekonomiska rapporteringen som fastställts utifrån styrelsens arbetsordning samt vd-instruktion. Bolaget nådde break-even under 2022. I bolagets årsredovisning framgår att årets resultat före skatt är plus 241 609 kronor.

Vid styrelsen sammanträde den 14 december 2022 fastställdes budget för 2023 samt ekonomisk affärsplan för 2023–2025. I den reviderade ekonomiska affärsplanen framgår att en ackumulerad vinst om minst 300 000 kronor förväntas under verksamhetsåret 2023.

Dessutom antog styrelsen finanspolicy för Netwest Sweden AB vid styrelsen sammanträde den 14 december 2022. Denna finanspolicy anger mål och riktlinjer för hur finansverksamheten i Netwest Sweden AB skall bedrivas. Med finansverksamhet avses finansiering och likviditetsförvaltning.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Granskning av styrmiljö, styrdokument och formalia

Styrelsen för Netwest Sweden AB fastställer årligen budget för det kommande året samt verksamhetsmässiga och ekonomiska mål för de kommande tre åren i affärsplanen.

I affärsplanen 2022-2024 framgår även bolagets vision, affärsidé, långsiktiga mål och strategier för att nå dessa. Bolaget har i nuläget inget ärende-/dokumenthanteringssystem. Dokumenten förvaras i den molnbaserade tjänsten dropbox.

Vid dialog med styrelsens presidium och verkställande direktör uppges att internkontrollplanen behandlas årligen i samband med förslaget till budget. Av internkontrollplanen framgår att det följs upp i samband med årsredovisning.

Styrelsen beslutade att fastställa en plan för intern kontroll den 17 december 2021 för år 2022. Av dokumentet framgår bland annat genomförd riskanalys samt vilka kontroller som ska genomföras under året för att hantera identifierade risker. Områden som ska kontrolleras är grupperade i områdena verksamhet, ekonomi, IT och inköp.

Av våra intervjuer har framgått att bolaget inte har haft några misstankar eller faktiska konstaterade oegentligheter under året.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markerar en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se

Till årsstämman i Regionteater Väst AB

Org.nr: 556609-7837

Till regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen samt kommunfullmäktige i Uddevalla kommun för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i Regionteater Väst AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen
31 januari 2023

Bo-Lennart Bäcklund,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Tomas Amlöv,
lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Bilaga:

Regionteater Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

Regionteater Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00151

2023-01-31

Revisionsrapport: Regionteater Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Januari 2023

Regionteater Väst AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00151

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisorer: Frida Karlsson och Thomas Vilhelmsson

Kvalitetsgranskare: Evelina Halse

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Rekommendationer	6
Utgångspunkter för granskningen	7
Bolagets ansvar.....	7
Regionens budget	8
Revisionens granskning.....	8
Grundläggande granskning.....	10
Granskning av måluppfyllelse.....	10
Granskning av styrning och intern kontroll.....	13
Revisionen i korthet.....	15
Västra Götalandsregionen i korthet	16

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanna-revisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr vår granskning.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av grundläggande granskning.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen. Granskningen av intern kontroll visar dock att det finns förbättringsområden avseende arbetet med riskanalys och internkontrollplan samt uppföljning.

Rekommendationer

I samband med granskningar lämnar revisorerna ibland rekommendationer till det granskade bolaget. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. I tabellen nedan ser du de rekommendationer som vi lämnar till bolaget i år eller som vi har lämnat tidigare år och som kvarstår.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning avseende verksamheten (sidorna 12–13)	Utveckla arbetet med riskanalys och internkontrollplan (2022).
Grundläggande granskning avseende verksamheten (sidorna 12–13)	Utveckla uppföljningen av internkontrollplan (2022).

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra författningar som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Ägardirektiv för Regionteater Väst

Regionteater Väst AB ägs till 91 procent av Västra Götalandsregionen och till 9 procent av Uddevalla kommun. Bolaget har till föremål att bedriva teater- och dansverksamhet och därmed förenlig verksamhet.

Bolagsspecifikt direktiv

Regionteater Väst ska bedriva teater- och dansverksamhet för en bred publik av barn och unga med hög konstnärlig kvalitet.

Bolaget ska utifrån scenerna i Uddevalla och Borås samt genom turnéverksamhet och ett normkritiskt arbetssätt nå och angå barn och unga i Västra Götaland oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.

Bolaget ska ge nationell lyskraft till Västra Götaland och vara ett kunskaps- och resurscentrum för kommuner och fria kulturaktörer.

Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med uppdrag från kulturnämnden i Västra Götalandsregionen och kultur- och fritidsnämnden i Uddevalla kommun.

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot. De målen är:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 valt att arbeta med följande prioriterade mål:

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare – VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.
- Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.

Utöver regionfullmäktiges mål får bolaget även besluta om *ett* ytterligare prioriterat mål, anpassat till det egna uppdraget.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet.¹

Granskningen består i år av grundläggande granskning.

¹ God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet, förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Fakta granskning

Fakta granskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

- Kommunallagen (2017:725) 6 kapitlet
- Aktiebolagslagen (2005:551) 8 kapitel 4 § samt 29 §

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Budget 2022
- Policy för styrning i Västra Götalandsregionen
- Ägardirektiv för Västra Götalandsregionens majoritetsägda bolag

Övriga styrande dokument:

- Styrelsens arbetsordning

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen.²

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskningen har visat att Regionteater Väst har valt att arbeta med tre av regionfullmäktiges prioriterade mål för 2022–2024 ur budget för 2022.

- Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit.
- Vara föregångare - VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.
- Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling.

I Regionteater Västs detaljbudget 2022 har bolaget kopplat ovanstående mål till sin verksamhet och beskrivit hur de arbetar för att uppnå målen. Delårsrapport per augusti 2022 är det endast ett av de fyra målen som följs upp. Det är målet om att skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling. Kopplat till målet finns tre aktiviteter som alla är pågående. För resterande tre mål görs ingen redovisning i delårsrapporten.

Tabell 2: Sammanställning av målredovisningen i årsredovisningen

Mål		Bedömning av måluppfyllelsen
Vara föregångare – VGR:s eget arbete ska ligga i framkant		Det är fem deluppdrag varav tre har uppnåtts och två är mer långsiktiga avseende digitalisering samt delaktighet och interaktivitet pågår.
Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling		Målet består av tre delar som alla bedöms uppnådda. Fokus är arbetsmiljö och kompetensförsörjning.
Kultur för ökad inkludering, bildning och tillit		Målet redovisas uppdelat i årsrapporten men alla berörda delmål är uppfyllda per bokslutsdagen.

Granskning av verksamhetsstyrning

Av verksamhetsplan 2022 framgår att verksamhetsplanen är framtagen i samverkan mellan personal och ledning. Verksamhetsplanen är Regionteater Västs interna styrdokument och ligger till grund för beslut i ledningsgrupp och på övriga avdelnings- och produktionsmöten. Vd har det övergripande ansvaret för att aktiviteter genomförs i enlighet med ägarnas uppdrag till bolaget.

Bolaget beslutar om budget och verksamhetsplan i enlighet med regionens direktiv. Bolaget gör årligen en verksamhetsplan som är strukturerad och fokuserad på uppdraget. Varje område är beskrivet utifrån nulägesanalys, aktiviteter, metoder och arbetssätt och förväntat resultat.

Styrelsen har det övergripande ansvaret och får information från vd och ekonomichef. Det finns inget ärendehanteringssystem vilket kunde stärkt standarden i underlagen. Av arbetsordningen som ses över årligen framgår instruktion avseende ansvarsfördelningen mellan styrelse och verkställande direktör. Där specificeras även vad styrelsen förväntar sig av vd:s rapportering.

Plan & Styr används för rapporteringen till regionen men inte för deras egen uppföljning. Styrelsens styrning utgår från en kombination av intern kontrollplan, verksamhetsplan och detaljbudget. Regionteater Väst får sitt uppdrag från kulturnämnden och har löpande avstämningar. Samtidigt har de ett tydligt uppdrag om vad de ska göra. För ett tiotal år sedan beslutades att de skulle ha barnfokus vilket de fortsatt med.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Bolagets resultat för verksamhetsåret 2022, efter avsättning om 350 tusen kronor till obeskattade reserver är 788 tusen kronor. Regionfullmäktige har garanterat förlusttäckning till och med 31 december 2022.

Intäkter i form av bidrag från ägarna och staten har räknats upp. Lönekostnaderna har ökat enligt lönerevision samt en utökning med två anställda. I övrigt är det små avvikelser.

Granskning av ekonomistyrning

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av bolagets ekonomistyrning.

Bolaget följer regionens tidplan för rapportering och lämnar prognos vid dessa tidpunkter. Bolaget är noga med att resultatet ska hamna så nära noll som möjligt vilket gör att de har extra prognos i juni samt under de sista månaderna på året. Avstämning av ekonomiskt utfall sker på varje organisatorisk nivå med budgetansvar men även av varje producent för föreställningarna.

Uppdelningen mellan styrelse och vd innebär att styrelsen inte har ansvar för detaljstyrning inom enskilda föreställningar utan det hanteras av vd. För att säkerställa att ekonomin är i balans så budgeterar de med en mindre buffert.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Revisionen har granskat intern styrning och kontroll. Granskningen har avrapporterats i en separat rapport som blev klar den 2023-01-25.³

Syftet med granskningen var att bedöma om styrelsen för Regionteater Väst säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll av verksamheten. Granskningen omfattade arbetet med intern styrning och kontroll inom Regionteater Väst.

Granskningen visade att styrelsen i huvudsak säkerställt att det finns arbetsätt, organisation och processer för att den interna kontrollen ska vara tillräcklig. Samtidigt visar granskningen att arbetet kan stärkas genom dokumenterade rutiner som på ett tydligt sätt beskriver hur riskanalys och internkontrollplan ska tas fram.

Styrelsen har beslutat om riskanalys och utifrån en värdering av sannolikhet och konsekvens lyft in de risker som styrelsen bedömt vara mest väsentliga. Det ena förbättringsområdet handlar om att utveckla arbetet med att identifiera och dokumentera avgränsade risker. Det andra förbättringsområden handlar om att dokumentera den värdering och prioritering av risker som gjorts så att det på ett tydligt sätt går att följa hur sannolikt det är att risken inträffar och hur allvarlig konsekvensen är.

Revisionen noterar vidare att styrelsen inte fullt ut säkerställt tillräcklig uppföljning av den interna kontrollen. Vidare noteras att det finns förbättringsområden framför allt när det gäller att dokumentera den uppföljningen som görs.

³ Revisionsrapport: Underlagsrapport grundläggande granskning: Intern styrning och kontroll inom Regionteater Väst AB

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget inte fullt ut har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Granskningen visar att det finns brister/förbättringsområden och revisionen rekommenderar Regionteater Väst att:

- utveckla arbetet med riskanalys och internkontrollplan.
- utveckla uppföljningen av internkontrollplan.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markerar en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i Turistrådet Västsverige AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

3 februari 2023

Ulla Göthager,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Marie Engström Rosengren,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Bilaga:

Turistrådet Västsverige AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen

Västra Götalandsregionen

Turistrådet Västsverige AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2023-0017

2023-02-03

Revisionsrapport: Turistrådet Västsverige AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Februari 2023

Turistrådet Västsverige AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2023-00017

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisor: Vilma Lisboa Skarp

Kvalitetsgranskare: Anna Stenberg

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Utgångspunkter för granskningen	6
Bolagets ansvar.....	6
Regionens budget	6
Revisionens granskning.....	7
Grundläggande granskning.....	9
Granskning av måluppfyllelse.....	9
Granskning av styrning och intern kontroll.....	11
Uppföljning av rekommendationer.....	13
Uppföljning av delårsrapport.....	13
Revisionen i korthet.....	14
Västra Götalandsregionen i korthet	15

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanna-revisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av två avsnitt: grundläggande granskning och uppföljning av rekommendationer.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 valt att arbeta med följande prioriterade mål:

- Stärka innovationskraften- för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet¹.

Granskningen består av följande delar:

- grundläggande granskning
- uppföljning av rekommendationer.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet, förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

Fakta granskning

Fakta granskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

¹ God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

Lagar:

- Kommunallagen (2017:725)
- Aktiebolagslagen (2005:551)

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Budgeten för 2022
- Ägardirektiv Turistrådet Västsverige AB
- Policy för styrning i Västra Götalandsregionen
- Bolagsordning för Turistrådet Västsverige AB

Övriga styrande dokument:

- Styrelsens arbetsordning
- Attestordning
- Affärsplan
- Delegeringsordning
- Detaljbudget 2022 Turistrådet Västsverige AB
- Intern kontroll- och styrningsdokument

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen².

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

I delårsrapport per augusti och årsredovisning 2022 framgår redovisning av regionfullmäktiges prioriterade mål: stärka innovationskraften- för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i framkant.

Chefsförutsättningar finns även med som ett mål från regionfullmäktiges budget. I delårsrapporten framgår att bolaget har 30 medarbetare per augusti månad år 2022. Bolaget uppfyller normtalet för antalet underställda medarbetare per chef. Verksamheten har en vd och två avdelningschefer fördelat på 30 medarbetare.

Bolaget har, utöver regionfullmäktiges prioriterade mål, även beskrivet arbetet utifrån den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland.

Granskningen har visat att det i delårsrapporten och årsredovisningen lämnas information om regionfullmäktiges prioriterade mål. För regionfullmäktiges prioriterade mål har vi noterat att bolaget inte gör någon sammantagen bedömning av måluppfyllelsen.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Bolagets resultat för verksamhetsåret 2022 är 0,2 miljoner kronor. Bolaget har uppfyllt målet om en ekonomi i balans. Omsättningen uppgick till 55 miljoner kronor.

Vi har noterat att förändring av eget kapital har skett med tillskott av årets positiva resultat om 0,2 miljoner kronor.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Granskning av styrmiljö, styrdokument och formalia

Utgångspunkten för bolagets styrning är bolagets ägardirektiv, bolagsordning och affärsplan. Av bolagets affärsplan framgår Hållbarhetsklivet och bolagets gemensamma vision: Västsveriges besöksnäring är ett föredöme i omställningen till ett hållbart samhälle. Fyra grundläggande principer finns angivna för en hållbar besöksnäring: så lite onödig miljöpåverkan som möjligt, bra för både boende och besökare, fler besökare när och där det inte är fullt, fler heltidsjobb och mer robusta verksamheter. För att följa upp verksamheten och säkerställa utvecklingen inom besöksnäringen har bolaget valt ut indikatorer som hänger samman med respektive princip för hållbar besöksnäring.

Bolaget använder sig av regionens digitala plattform NetPublicator för att publicera information såsom styrelsematerial med mera.

Styrelsen har under oktober månad år 2022 fastställt ”intern kontroll- och styrningsdokument”. Av dokumentet framgår bland annat ansvar och befogenhetsfördelning inom bolaget, rutiner för ekonomiska transaktioner, riskhantering, inköpsrutiner, informationssäkerhet, hantering av projekt och uppföljning.

Vad gäller riskhantering framgår av dokumentet att bolaget använder sig av Cosomodellen för att analysera bolagets risker. Ledningen identifierar risker och analyserar dess konsekvenser samt bedömer sannolikheten att de inträffar. Vidare framgår av dokumentet att uppföljning av riskbedömningarna sker regelbundet och dokumenteras. Uppdatering av risker ska ske minst en gång per år under ledning av verkställande direktör och dokumentet ska fastställas av styrelsen.

I styrelsens riskanalys finns tio risker formulerade. Risken om ”bristande ekonomiska rutiner” har riskvärde åtta (konsekvensen är allvarlig och mindre sannolikt), övriga risker har riskvärde sex. Riskanalysen är i stort en spegling av förra årets risker.

I planen för intern kontroll framgår de särskilda kontroller som ska göras under året. Av planen framgår att kontrollerna görs för att följa de risker som uppmärksammats i riskanalysen och utgör ett underlag för riskhantering/riskminimering. Kontroller kan också göras utifrån en bedömning att extra kontroll är nödvändig för vissa typer av arbetsuppgifter eller processer.

I samband med styrelsemötet i oktober månad rapporteras eventuella avvikelser av genomförda kontroller i kontrollplanen. För år 2022 fanns det enligt bolaget inga avvikelser att rapportera vilket styrelsen även ska ha blivit informerade om.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Uppföljning av rekommendationer

Ibland resulterar våra granskningar i rekommendationer och kritik. När detta händer följer vi i regel upp det nästa år. I det här avsnittet redogör vi för den uppföljning som vi har genomfört i år.

Uppföljning av delårsrapport

Revisionen granskade grundläggande granskning 2021. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till bolaget:

Revisionen rekommenderar styrelsen att fortsättningsvis fastställa bolagets delårsrapport i enlighet med bolagets arbetsordning och koncernkontorets rutin.

Vi har i år följt upp rekommendationen genom intervjuer med ledande tjänstepersoner inom bolaget.

Revisionen bedömer att bolaget har tagit hand om rekommendationen.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markeras en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorerna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se

Till årsstämman i Västtrafik AB

Org.nr: 556558-5873

Till regionfullmäktige för kännedom

Granskningsrapport för 2022

Vi, lekmannarevisorer i Västtrafik AB, har granskat bolagets verksamhet under 2022. Granskningen har utförts av sakkunniga.

Bolagets styrelse och vd ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vårt ansvar är att granska bolagets verksamhet och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt regionfullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts i enlighet med aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordningen och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för vår bedömning.

Vi bedömer att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Mer information om granskningen finns i revisionsrapporten som bifogas.

Västra Götalandsregionen

22 februari 2023

Ulf Sjösten,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Wimar Sundeen,
lekmannarevisor utsedd
av regionfullmäktige

Bilaga:

Västtrafik AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Revisionen
Västra Götalandsregionen
Västtrafik AB – granskning av verksamhetsåret 2022
Diarienummer: REV 2022-00016
2023-02-22

Revisionsrapport: Västtrafik AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Februari 2023

Västrafik AB – granskning av verksamhetsåret 2022

Diarienummer: REV 2022-00016

Revisionen i Västra Götalandsregionen

Yrkesrevisorer: Charlotte Nätstrand och Vilma Lisboa Skarp

Kvalitetsgranskare: Anna Stenberg

www.vgregion.se/revision

Rapportens innehåll

Läsanvisning.....	4
Sammanfattande bedömning	5
Rekommendationer	5
Utgångspunkter för granskningen	7
Bolagets ansvar.....	7
Regionens budget	7
Revisionens granskning.....	8
Grundläggande granskning.....	10
Granskning av måluppfyllelse.....	10
Granskning av styrning och intern kontroll.....	13
Fördjupad granskning	14
Granskning av offentlighet och sekretess.....	14
Granskning av personsäkerhet.....	18
Granskning av trafikavtal spårväg - fordon och fordonsunderhåll.....	23
Uppföljning av rekommendationer.....	27
Uppföljning av rekrytering av chefer och medarbetare.....	27
Uppföljning av styrning, uppföljning och kontroll av konsulter.....	28
Revisionen i korthet.....	30
Västra Götalandsregionen i korthet	31

Läsanvisning

I den här revisionsrapporten redovisas den granskning som revisionen har genomfört under 2022 avseende bolaget.

Vi som skriver rapporten är sakkunniga biträden (tjänstepersoner) till lekmanna-revisorerna (politiker). Det är även vi som har genomfört granskningarna. Vi är yrkesrevisorer och medlemmar i branschorganisationen Skyrev, som är ett nationellt forum för yrkesrevision.

Rapporten riktar sig i första hand till ledamöterna i styrelsen, vd och övriga tjänstepersoner i bolaget, men även till regionfullmäktige, andra tjänstepersoner i regionen, regionens invånare, media med flera.

Rapporten är indelad i fyra delar. Vi hoppas att den ska ge dig som läsare en god bild av hur vi anser att bolaget har genomfört och tagit ansvar för sitt uppdrag under 2022.

*

I början av rapporten hittar du vår sammanfattande bedömning. Där får du snabbt en bild av hur bolaget har skött sitt uppdrag under året som gått. Där hittar du också de rekommendationer som vi lämnar med anledning av granskningen.

I den andra delen beskriver vi utgångspunkterna för vår granskning av bolaget. Vi berättar om bolagets ansvar och de prioriterade mål som regionfullmäktige pekar ut i budgeten. Där går vi även igenom vad det är som styr granskningen.

Sedan kommer vi till *den tredje delen*: resultatet. Den delen består av tre avsnitt: grundläggande granskning, fördjupad granskning och uppföljning av rekommendationer.

I den sista delen av rapporten hittar du information om revisionens uppdrag. Där finns också kort information om regionen.

Sammanfattande bedömning

Revisionens uppdrag är att granska och pröva om bolaget sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att

- verksamhetens resultat lever upp till regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och andra föreskrifter som gäller för verksamheten
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med de resurser som finns
- bolaget har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att

- det finns systematiskt ordnade kontroller i organisationen, systemen, processerna och rutinerna, som på en rimlig nivå säkerställer att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- informationen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig – om verksamheten och om den ekonomiska rapporteringen
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Vår bedömning är att bolaget har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen har varit tillräcklig inom de områden som omfattas av granskningen.

Nedan hittar du de rekommendationer som vi lämnar till bolaget med anledning av granskningen.

Rekommendationer

I samband med granskningar lämnar revisorerna ibland rekommendationer till det granskade bolaget. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. I tabellen nedan ser du de rekommendationer som vi lämnar till bolaget i år eller som vi har lämnat tidigare år och som kvarstår.

Tabell 1: Sammanställning av rekommendationer

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning avseende verksamhetsmåluppfyllelse (sidorna 10–11)	Revisionen rekommenderar bolaget att göra en bedömning av måluppfyllelsen för regionfullmäktiges mål. (2022)

Område	Rekommendation
Granskning av offentlighet och sekretess (sidorna 14–18)	Revisionen rekommenderar bolaget att se till att alla förfrågningar om utlämning av allmänna handlingar besvaras. (2022)
Uppföljning av rekrytering av chefer och medarbetare (sida 27)	<p>Revisionen rekommenderar bolaget att säkerställa en enhetlig och transparent bedömning av kandidater vid rekryteringar (2021)</p> <p>Revisionen rekommenderar bolaget att systematisera kontroller vid rekryteringsprocessen (2021)</p>

Utgångspunkter för granskningen

Revisionen granskar och bedömer bolaget dels utifrån det uppdrag som framgår av kommunallagen och aktiebolagslagen, dels utifrån det samlade uppdrag och ansvar som framgår av regionfullmäktiges budget, andra styrande dokument, bolagsordning och ägardirektiv. I det här avsnittet går vi först igenom bolagets uppdrag och ansvar. Därefter redogör vi för vad som styr revisionens granskning och vilka delar vi granskar.

Bolagets ansvar

Bolaget ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lagar och andra författningar som gäller för verksamheten. Bolaget ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Västtrafik ska verka för en omställning till ett hållbart transportsystem genom en ökad marknadsandel för kollektivtrafikresor.

Den strategiska inriktningen är att kollektivtrafiken blir ett förstahandsval för resandet inom Västra Götaland. Trafikförsörjningsprogrammet är utgångspunkten för kollektivtrafikens utveckling inom Västra Götaland. Bolaget har regionfullmäktiges uppdrag att ingå avtal om allmän trafik. Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med uppdrag från kollektivtrafiknämnden.

Regionens budget

Västra Götalandsregionens budget är regionens överordnade styrdokument. Till det kommer andra styrande dokument som ger mer detaljerad inriktning för regionens olika verksamheter.

I budgeten för 2022 finns en matris för tydligare styrning. Matrisen bygger på två övergripande mål som all verksamhet och alla uppdrag ska styra mot:

- Tillsammans för en hållbar och konkurrenskraftig region.
- Tillgänglig och produktiv hälso- och sjukvård.

I matrisen finns även nio utmaningar och tio prioriterade mål. Till målen är 21 fokusområden kopplade som är en form av uppdrag till regionens bolag, nämnder och styrelser.

Bolaget har under 2022 valt att arbeta med följande prioriterade mål:

- Knyta samman Västra Götaland- med hållbara resor och förbättrad tillgänglighet
- Vara föregångare- VGR:s eget arbete ska ligga i framkant.
- Öka takten i ”Klimat 2030 Västra Götaland ställer om”
- Skapa attraktiva arbetsplatser och förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling
- Säkra behovet av återhämtning och avlastning samtidigt som köer betas av.

Bolaget ska ta hänsyn till målen ihop med lagar och andra föreskrifter vid planering, genomförande och uppföljning av sitt uppdrag.

Revisionens granskning

Granskningen av bolaget genomförs i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet samt andra styrande dokument som anger preciserade anvisningar för granskningen.

Årlig granskning

Den årliga granskningen av bolaget utgår från revisorernas riskanalys och genomförs i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet¹.

Granskningen består av följande delar:

- grundläggande granskning
- fördjupad granskning.

Revisionens riskanalys

Revisionens riskanalys syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten. Analysen utgår från bolagets verksamhet, förutsättningar och struktur. Med risker menas händelser och företeelser som hotar eller hindrar att bolagets uppdrag kan genomföras och att målen för verksamheten nås samt att det sker på avsett och säkert sätt. Riskanalysen är grunden för revisionen när vi planerar vilka granskningar som ska prioriteras under ett år.

¹ God revisionsred formas och utvecklas successivt över tid i det praktiska revisionsarbetet. Det är Sveriges Kommuner och Regioner som uttolkar och dokumenterar seden.

Faktagranskning

Faktagranskning är en viktig del i all den granskning vi gör. Det innebär att vi alltid stämmer av våra iakttagelser med relevanta tjänstepersoner för att försäkra oss om att vi inte har missuppfattat något.

Revisionskriterier

De bedömningar vi gör utifrån granskningsresultatet grundar sig på det som kallas för revisionskriterier. Med revisionskriterier menas de bedömningsgrunder som bildar underlag för våra analyser och bedömningar. Det kan exempelvis vara lagar och föreskrifter, regionens mål och riktlinjer, allmänna råd från andra verksamheter med mera.

Nedan ser du vilka revisionskriterier som legat till grund för våra bedömningar av bolaget 2022.

Lagar:

- Kommunallagen (2017:725)
- Aktiebolagslagen (2005:551)
- Tryckhetsförordningen (1949:105)
- Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400)
- Arkivlagen (1990:7082)

Dokument som är beslutade av regionfullmäktige:

- Budgeten för 2022 (2021-06-07)
- Ägardirektiv Västtrafik AB
- Policy för styrning i Västra Götalandsregionen
- Bolagsordning för Västtrafik AB

Övriga styrande dokument:

- Rutin för personsäkerhet (RS 2020-04168)
- Policy för säkerhet och beredskap och rutin för personsäkerhet
- Rubrikstruktur och anvisningar för detaljbudget, månadskommentarer, delårsrapporter och årsredovisning 2022
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot.

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att *översiktligt* bedöma bolagets måluppfyllelse samt om bolaget har tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Granskningen består av

- granskning av måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)
- granskning av styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen ska vara tillräckligt omfattande för att ge en stabil grund för de bedömningar som vi gör. Omfattningen på den grundläggande granskningen kan variera från ett bolag till ett annat, beroende på vad som kommer fram i riskanalysen².

Granskning av måluppfyllelse

Revisionen ska bedöma om verksamheten är ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande. Det gör att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är centralt (måluppfyllelsen). Det handlar om huruvida målen nåtts, men även om bolagets agerande vid låg måluppfyllelse.

Det är viktigt att bolaget har en aktiv hållning och vidtar lämpliga och tillräckliga åtgärder för att till exempel följa budgetramen, uppnå fastställda verksamhetsmål och följa målen.

Verksamhet

Granskningen av bolagets målstyrning kopplat till verksamheten utgår från att

- den omfattar alla de prioriterade mål och fokusområden som är relevanta för bolaget och att de vid behov har formulerats om så att de utgår från bolagets specifika uppdrag och ansvar
- målen har brutits ned så att de blir meningsfulla i styrningen av verksamheten
- styrelsen och bolagsledningen har följt upp måluppfyllelsen löpande under verksamhetsåret och vid behov har agerat på bristande måluppfyllelse.

² Riskanalysen syftar till att utifrån en helhetssyn identifiera och analysera de största riskerna i verksamheten.

Granskning av måluppfyllelse – verksamhet

Nedan går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets verksamhet.

I bolagets ägardirektiv framgår att styrelsen årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, ska redovisa hur verksamheten har bedrivits och utvecklats i relation till de mål som angivits i bolagsordning, regionfullmäktiges budget samt av uppdragsgivaren.

I koncernkontorets anvisning ”Rubrikstruktur och anvisningar för detaljbudget, månadskommentarer, delårsrapporter och årsredovisning 2022” framgår hur bedömning av måluppfyllelse för regionfullmäktiges mål ska genomföras. Om uppföljningen visar på avvikelse mot mål ska åtgärder för ökad måluppfyllelse redovisas. Vid bedömning ska följande punkter kommenteras:

- utfall, hänvisa till indikatorer
- analys, ska förklara den bedömning av måluppfyllnad som görs
- om uppföljningen visar negativ bedömning ska det ingå en redovisning över vilka åtgärder som kommer att vidtas för att öka måluppfyllelsen.

Vidare framgår av anvisningen att koppling av indikatorer ska göras i delårsrapport och årsredovisning så att indikatorns namn, utfall två år tillbaka (där så är möjligt) samt innevarande år lyfts in under respektive prioriterat mål och fokusområde.

Vår granskning har visat att det i bolagets delårsrapport och årsredovisning framgår en relativ fullig information av respektive regionfullmäktige mål med tillhörande fokusområden. Granskningen har dock visat, likt förra året, att det för några av regionfullmäktiges mål saknas ett tydligt utfall/resultat för måluppfyllelse för respektive mål i årsredovisningen, i enlighet med koncernkontorets anvisning.

Bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

Dock har vår granskning visat att det finns förbättringsområden inom måluppfyllelsen för regionfullmäktiges prioriterade mål.

Vi gör bedömningen att bolaget i delårsrapporten och i årsredovisningen saknar resultat för måluppfyllelse för respektive regionfullmäktige mål i enlighet med koncernkontorets anvisning. Varför vi lämnar följande rekommendation:

Revisionen rekommenderar bolaget att göra en bedömning av måluppfyllelsen för regionfullmäktiges mål.

Ekonomi

Granskning av måluppfyllelse – ekonomi

I det här avsnittet går vi igenom de iakttagelser som vi har gjort i granskningen av måluppfyllelse gällande bolagets ekonomi.

Granskningen av bolagets måluppfyllelse kopplat till ekonomi utgår från regionfullmäktiges mål om ett ekonomiskt resultat som är positivt eller åtminstone i balans.

Enligt delårsrapporten för augusti redovisar Västtrafik ett resultat på -3 719 miljoner kronor (före driftsbidrag) vilket ger en positiv avvikelse mot budget med 113 miljoner kronor. Biljettintäkterna avviker för första gången på länge positivt mot budget med 279 miljoner kronor. Kostnaderna för perioden avviker negativt med 200 miljoner kronor vilket främst beror på trafik kostnaderna som avviker negativt på grund av index. Västtrafiks helårsprognos visar på ett resultat i linje med budget.

Av årsredovisningen för 2022 framgår att Västtrafik redovisar ett resultat före driftsbidrag och obeskattade reserver på -5 459 miljoner kronor vilket är innebär en positiv avvikelse mot budget med 149 miljoner kronor. Efter avsättning till obeskattade på 149 miljoner kronor redovisas ett resultat i linje med budget.

På helåret redovisar bolaget biljettintäkter som avviker positivt mot budget med 500 miljoner kronor vilket beror på att resandet ökade i större omfattning än förväntat och en ökad försäljning av enkelbiljetter. Under 2022 har Västtrafik erhållit stadsbidrag om 90 miljoner kronor, 38 miljoner kronor i bidrag för elektrifiering av trafiken och anskaffning av elbussar samt olika typer av viten kopplade till trafikavtalen om 33 miljoner kronor.

Vidare framgår av årsredovisningen att Västtrafik redovisar kostnader som avviker negativt mot budget med 571 miljoner kronor. Främsta orsaken är trafik kostnader kopplat till trafikavtalen som avviker negativt om 677 miljoner kronor på grund av index samt det odefinierade besparingskravet i budget 2022 om 136 miljoner kronor som bolaget har hanterat under året. Övriga kostnadsslag avviker positivt mot budget vilket tillsammans med övriga intäkter (bland annat bidrag) mildrar effekten den negativa effekten under året.

Avsättning till obeskattade reserver om 149 miljoner kronor gör att Västtrafik vid utgången av 2022 har obeskattade reserver om 741 miljoner kronor.

Bedömning

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har skött verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av styrning och intern kontroll

Den grundläggande granskningen av styrning och intern kontroll är *översiktlig* och inriktad på att bedöma om bolaget har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut, lagar och andra föreskrifter. Vi bedömer den struktur som bolaget har för detta och hur den är integrerad i organisationen, systemen och det löpande arbetet.

Granskning av styrmiljö, styrdokument och formalia

Enligt Policy Styrning i Västra Götalandsregionen styrelsen årligen:

- beskriva sin kontrollmiljö
- identifiera och värdera risker som underlag för kontroller
- besluta om en plan för intern kontroll
- följa upp genomförda kontroller och vid behov besluta om åtgärder
- fatta beslut om plan för intern kontroll i anslutning till beslut om detaljbudget vilken ska följa budgetåret.

Granskningen har visat att styrelsen har i oktober 2021 beslutat om detaljbudget för 2022. Riskanalys och internkontrollplan för 2022 beslutades av styrelsen i december 2021.

Granskningen av internkontrollplanen för 2022 har visat att den utgår från riskanalysen som styrelsen behandlade vid styrelsemötet i december år 2021. Av internkontrollplanen framgår vilka kontroller som ska genomföras under året för att hantera identifierade risker från riskanalysen. De tre områdena som har kontrollerats är kollektivtrafik, andel hållbara resor och det finansiella området. En risk inom respektive område har lyfts in i internkontrollplanen. Utöver dessa kontroller finns även tre årligen återkommande kontroller, exempelvis att uppföljning av bolagets spelregler ska sammanställas.

Vidare framgår av internkontrollplanen vilket kontrollmoment som ska genomföras och vem som är ansvarig för respektive kontroll. Däremot har vi noterat att det inte tydligt framgår vilken kontrollmetod som ska användas för att genomföra kontrollen.

Enligt uppgift från bolaget rapporteras inte internkontrollen i regionens rapporteringsverktyg Plan & Styr.

Bedömning

Revisionen bedömer att bolaget i allt väsentligt har en tillräcklig styrning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen. Däremot anser vi att internkontrollplanen behöver utvecklas avseende hur kontroller ska genomföras. Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen. Revisionen kommer dock att följa styrelsens arbete med intern kontroll under 2023.

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen ska vid behov kompletteras av det som kallas för fördjupad granskning. Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen eller tidigare granskning visar på stora risker och där vi bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

I år har vi granskat följande områden mer på djupet:

- offentlighet och sekretess
- personsäkerhet
- trafikavtal spårväg: Fordon och fordonsunderhåll.

Granskning av offentlighet och sekretess

Utgångspunkter i granskningen

Lekmannarevisorerna har granskat offentlighet och sekretess inom Västtrafik AB.

Offentlighetsprincipen syftar till att garantera allmänhetens och massmedias insyn i offentliga verksamheter, bland annat genom rätten att ta del av allmänna handlingar. Allmänna handlingar ska registreras så snart de har kommit in till eller upprättats hos en regional verksamhet. Handlingar som omfattas av sekretess ska alltid registreras i ett diarium, övriga handlingar kan hållas ordnade på annat sätt.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrelsen i Västtrafik AB har en ändamålsenlig hantering av allmänna handlingar som säkerställer rätten att del av allmänna handlingar.

Granskningen har genomförts med hjälp av intervjuer och dokumentgranskning samt stickprov som har utförts genom att handlingar avseende fyra olika ärenden har efterfrågats under fingerade namn och e-postadresser.

Revisionskriterierna i granskningen utgörs av valda delar i tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen, arkivlagen samt regionens regelverk inom området.

Styrelsen har tillräckliga rutiner och arbetssätt som säkerställer allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar

Styrelsen ska, utifrån sitt arkivansvar, se till att det finns en ansvarsfördelning avseende hanteringen av allmänna handlingar och arkiv. I detta ingår att besluta om en arkivorganisation genom att utse en eller flera arkivansvariga och en eller flera arkivredogörare. Allmänna handlingar ska registreras i ett diarium så snart de har

kommit in eller upprättats hos myndigheten om det inte är uppenbart att de är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet.³

Enligt regionens riktlinje för användande av e-post⁴ ska inkommen e-post öppnas vid minst ett tillfälle varje arbetsdag. Allmänna handlingar som inkommer via myndighetens officiella e-post och medarbetarnas individuella e-post hanteras på motsvarande sätt som gäller för traditionella brev och andra pappershandlingar. Varje medarbetare har ett personligt ansvar för att kontrollera sin e-post samt att i denna hantera allmänna handlingar enligt gällande regelverk. Om medarbetaren inte lämnar fullmakt till annan medarbetare kvarstår ansvaret även vid frånvaro såsom semester, sjukdom och barnledighet.

Granskningen har visat att styrelsen har fastställt en arkivorganisation samt utsett två arkivansvariga och tre arkivredogörare. I intervju har uppgetts att det inom bolaget finns en funktion, Team dokumentadministration, som ansvarar för bolagets registratur och att denna alltid är bemannad, även under semestertider.

I granskningen har framkommit att Västtrafik använder ärendehanteringssystemet ADA (Administrera, diarieföra och avtal) för att diarieföra handlingar. Handlingar som kommer in till eller upprättas inom bolaget ska skickas till registraturen som ansvarar för att dessa diarieförs. Allmänna handlingar och förfrågningar om utlämnande av handlingar skickas normalt sett till Västtrafiks myndighetsbrevlåda. Denna kontrolleras dagligen av registraturen, även under semestern. Det händer också att medarbetare får e-post med handlingar och förfrågningar. Dessa ska då skickas till registraturen för diarieföring.

Det har även framkommit i granskningen att alla nyanställda på Västtrafik får en introduktionsutbildning som innehåller en obligatorisk online-kurs inom offentlighet och sekretess. Kursen ska även genomföras årligen av samtliga medarbetare. Vidare håller Team dokumentadministration workshops med bolagets avdelningar.

Granskningen har visat att Västtrafik ledningsgrupp har fastställt en spelregel, ”Västtrafiks spelregel för allmänna handlingar och posthantering” som ska se till att offentlighetsprincipen följs inom bolaget. Spelregeln beskriver bland annat hur allmänna handlingar ska hanteras och utlämnas samt hantering av digital post.

Styrelsen har inte fullt ut upprättat de dokument som är obligatoriska enligt gällande regelverk

I styrelsens arkivansvar ingår även att se till att verksamhetens handlingar bevaras, hålls ordnade och vårdas så att rätten att ta del av allmänna handlingar kan

³ Föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering i Västra Götalandsregionen 2 kap. 6§, 4 kap. 21§, Anvisning Tillämpning av föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering 2 kap, s. 14-15 (RS 2018-01178)

⁴ Riktlinje Användande av e-post i Västra Götalandsregionen (RS 2021-02985)

tillgodoses. För att möjliggöra detta ska följande dokument upprättas och hållas aktuella⁵:

- klassificeringsstruktur
- arkivbeskrivning
- arkivförteckning
- dokumenthanteringsplan
- förteckning över samtliga it-system/samarbetsytor som innehåller elektroniska allmänna handlingar
- plan för bevarande av elektroniska handlingar upprättas.

Granskningen har visat att det pågår ett arbete med att upprätta en arkivförteckning. Vad gäller plan för bevarande av elektroniska handlingar finns ett utkast men bolaget har uppgett att anvisningar från Regionarkivet inväntas för att planen ska kunna färdigställas. Vidare har granskningen visat att det finns en förteckning över it-system men denna ska, enligt bolaget, kompletteras för att fullt ut motsvara kraven i regionens föreskrifter och riktlinjer samt tillämpningsanvisning⁶. Vi har noterat att övriga dokument som finns på plats är aktuella.

Utlämning av allmänna handlingar görs inte fullt ut i enlighet med gällande regelverk

Allmänna handlingar ska lämnas ut med den skyndsamhet som krävs enligt tryckfrihetsförordningen⁷. Det är i första hand den anställde vid myndigheten som ska pröva utlämnandet, om den anställde enligt arbetsordningen eller på grund av särskilt beslut ansvarar för vården av handlingen. Den som begär ut en handling ska informeras om möjligheten att begära myndighetens prövning och att det krävs ett skriftligt beslut från myndigheten för att beslutet ska kunna överklagas.⁸

Bolagets spelregel för allmänna handlingar och posthantering anger att en begäran om utlämning av handlingar ska hanteras skyndsamt, normalt samma dag. Det går inte att hänvisa till exempelvis semestertider som grund för att avvakta beslut i flera veckor. Vidare beskrivs att en begäran om att lämna ut en handling ska prövas och beslutas av medarbetaren. Detta gäller i de fall det handlar om ”enklare ärenden”. I tveksamma fall ska frågan lämnas över till avdelningschef eller informationscontroller. Vi har noterat att spelregeln inte ger någon närmare vägledning om vad ”enklare ärenden” innebär. Vi har även noterat att det inte heller är tydligt om bolaget med medarbetare menar den person som ansvarar för vården av handlingen.

⁵ Arkivlagen 6§, offentlighets- och sekretesslagen 4 kap. 2§, Föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering i Västra Götalandsregionen 4 kap. 3, 9, 13, 18, 23, 25§§.

⁶ Anvisning Tillämpning av föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering 4 kap, s. 38 (RS 2018-01178).

⁷ Tryckfrihetsförordningen (1949:105) 2 kap. 15§.

⁸ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 6 kap. 3 §.

I granskningen har framkommit att begäran om att få ut handlingar eller uppgifter hos bolaget brukar komma in digitalt. Varje begäran ska sekretessprövas och i de fall en handling med sekretessbelagda uppgifter lämnas ut ska bolaget lämna information om rätten att begära ett formellt beslut för att kunna överklaga. Enligt bolagets spelregel ska ett meddelande med sådan information hanteras av avdelningschef eller informationscontroller. Formellt beslut om att inte lämna ut en handling eller uppgifter ska fattas av vd i enlighet med styrelsens arbetsordning och instruktion för vd.

Resultat av stickprov

För att kontrollera bolagets följsamhet mot gällande regelverk för utlämnande av allmän handling har en stickprovsgranskning genomförts.

Stickprovsgranskningen har visat att i tre av fyra stickprov fick vi svar samma dag respektive dagen efter förfrågan skickades men i endast ett av fallen lämnades handlingen ut skyndsamt (samma dag). Förfrågan gick i detta fall till myndighetsbrevlådan. Handlingen var sekretessprövad och svaret, som lämnades av registraturen (informationscontroller), innehöll information om möjligheten att få ett skriftligt beslut för överklagan. I de två andra stickproven svarade tjänstepersonerna att ärendena skulle hanteras och återkopplas påföljande vecka, i ett av fallen hänvisades till en kollega som var på semester när förfrågan skickades. Kollegan har inte återkopplat. I det andra fallet uppfattade inte tjänstepersonen att en handling efterfrågades men efter förtydligande lämnades handlingen ut fyra dagar efter det att förfrågan skickades.

Förfrågan i det fjärde stickprovet har inte besvarats alls.

Bedömning

Revisionen bedömer att bolaget har tillräckliga rutiner och arbetssätt som säkerställer allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar.

Däremot är det vår bedömning att bolaget inte har alla obligatoriska dokument på plats i enlighet med gällande regelverk. Granskningen har visat att några av de obligatoriska dokumenten är under upprättande eller är ofullständiga i förhållande till kraven i regionens föreskrifter och riktlinjer om arkiv- och informationshantering. För att ytterligare stärka rätten till allmänna handlingar och för att uppfylla sitt arkivansvar bör styrelsen se till att dokumenten färdigställs samt följer de krav som ställs i regionens föreskrifter och riktlinjer.

Vår stickprovsgranskning visade att i två fall har inte förfrågan hanterats på ett korrekt sätt, i ett av fallen besvarades inte förfrågan alls. Vår bedömning är att bolaget inte fullt ut lever upp till tryckfrihetsförordningens bestämmelser om skyndsamt utlämnande av allmänna handlingar.

Revisionens sammanfattande bedömning är att Västtrafik AB i huvudsak har en ändamålsenlig hantering av allmänna handlingar som säkerställer rätten att del av

allmänna handlingar. Granskningen visar att förbättringsområden finns varför vi lämnar följande rekommendationer till bolaget:

Revisionen rekommenderar bolaget att se till att alla förfrågningar om utlämning av allmänna handlingar besvaras.

Granskning av personsäkerhet

Utgångspunkter i granskningen

Lekmannarevisorerna har granskat personsäkerhet med inriktningen hot och våld. Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget bedriver ett personsäkerhetsarbete i enlighet med gällande regelverk.

Granskningen har genomförts med hjälp av intervjuer med tjänstepersoner i berörda verksamheter. Vi har intervjuat bolagets säkerhetschef samt andra tjänstepersoner i ledande ställningar som arbetar aktivt med förebyggande åtgärder inom personsäkerhet. Granskningen avser endast bolagets personsäkerhet och det förebyggande arbetet mot hot och våldssituationer.

Revisionskriterier utgörs av gällande kravbild mot bolaget definierat via Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön samt via region- och bolagsspecifika styrdokument inom området personsäkerhet. Exempelvis kan nämnas Policy för säkerhet och beredskap och rutin för personsäkerhet.

Bolaget har en ändamålsenlig organisation och rutiner för personsäkerhetsarbetet

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska säkerhetsarbetet ordnas så att risk för våld eller hot om våld förebyggs i så stor utsträckning som möjligt. Lokala behov och förutsättningar ska avgöra hur arbetet bäst organiseras och vilka handlingsprogram som behövs för att förebygga våld och hot om våld.

På bolagets intranät framgår att enligt arbetsmiljölagen är Västtrafik AB som arbetsgivare skyldig att vidta åtgärder för att förhindra att personalen utsätts för hot och våld. Organisationen för personsäkerhet utgör en del av arbetsmiljöarbetet och följer ordinarie linjeorganisation.

Trygghets- och säkerhetschefen är direkt underställd vd. Säkerhetsavdelningen ansvarar för att upprätthålla en ständig beredskap och att hantera säkerhetsrelaterade incidenter. Avdelningen bidrar med råd och stöd till chefer och medarbetare inom bolaget inom bland annat fysiskt och tekniskt säkerhetsarbete, personsäkerhet samt oegentligheter.

Av våra intervjuer har framgått att Säkerhetsavdelningen och HR-avdelningen har ett delat ansvar för arbetsmiljö- trygghet och säkerhetsfrågorna inom bolaget.

Granskningen har visat att ansvarsfrågan mellan HR och säkerhetsavdelningen inte är fullt ut dokumenterad.

I bolagets intranät framgår information om systematisk säkerhet som är uppdelad i följande områden: säkerhetsskydd, informationssäkerhet, fysisk/teknisk säkerhet, personsäkerhet och oegentligheter. Vad gäller personsäkerhet framgår att Västtrafik AB är skyldiga att som arbetsgivare vidta åtgärder för att förhindra att personalen utsätts för hot och våld. Vidare framgår att varje verksamhet inom bolaget ska göra en inventering av inträffade händelser, latent hot och nuvarande rutiner för att sedan skapa en handlingsplan som tydliggör hur rutinerna ska förbättras och riskerna minimeras. Detta åligger respektive chef och är en del av arbetsmiljöansvaret.

Utbildning och övning

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön anger att arbetstagarna ska ha tillräcklig utbildning och information och få tillräckliga instruktioner för att kunna utföra arbetet säkert och med tillfredsställande trygghet. Föreskriften tar också upp att det kan vara lämpligt att man övar hur arbetstagarna ska agera vid en förutsebar våldssituation och på ett realistiskt sätt gå igenom vad som kan hända. Syftet är att arbetstagaren ska känna till bästa sättet att undvika våld och hot.

I regionens rutin för personsäkerhet anges att samtliga medarbetare ska genomgå en grundläggande utbildning för personsäkerhet. Nyanställda medarbetare ska informeras och utbildas i hot och våld samt vilka risker som finns inom verksamheten. Utbildningen ska anpassas efter verksamhetens behov och vara ett återkommande inslag i arbetsmiljöarbetet samt repeteras eller vidareutvecklas vart tredje år. Även Arbetsmiljöverkets föreskrifter anger att arbetstagare ska ha tillräcklig utbildning och information för att kunna utföra arbetet säkert och med tillfredsställande trygghet.

I bolagets policy för säkerhet och beredskap framgår syftet med bolagets gemensamma säkerhet- och beredskapsarbete. Policyn innehåller grundläggande värderingar, principer och förhållningssätt för arbetet med säkerhet och beredskap för bolaget och omfattar all verksamhet. Även för den verksamheter som bedrivs av externa parter som inhyrd personal, konsulter och övriga samarbetspartners.

Samtliga chefer och medarbetare inom bolaget får en introduktionsutbildning. Utbildningen fokuserar i huvudsak på hur det är att arbeta inom en offentlig styrd verksamhet. I dagsläget ingår inte personsäkerhetsfrågorna i den generella utbildningen som ges till samtliga medarbetare men planen är att den ska ingå framgent. Av våra intervjuer har framkommit att det finns ett tätt samarbete mellan säkerhetsavdelningen samt de verksamheter som löper hög risk att bli utsatta för hot och våld. Säkerhetsavdelningen informerar om de olika säkerhetsaspekterna som finns inom bolaget.

Av våra intervjuer framgår dock att för de personalkategorier inom bolaget som har bedömts löpa störst risk att bli utsatta för hot och våld får särskilda riktade utbildningsinsatser. Utbildningsinsatser uppges ske kontinuerligt samt även inför större händelser såsom vid trafikomläggningar med mera. För den externa personalen regleras och kravställs personsäkerhetsaspekten via avtal med externa parter.

I regionens rutin för personsäkerhet framgår att det är viktigt att ledningen prioriterar säkerhetsarbetet och sätter tydliga mål gällande personsäkerhet. Vidare framgår att tydliga mål i verksamheten bidrar till att säkerhetskulturen i organisationen förbättras och risken för hot, våld och otillåten påverkan minskar.

I bolagets policy för säkerhet och beredskap framgår bolagets värderingar inom området säkerhet och beredskap. I den framgår att ”säkerhet och beredskapsarbetet ska skydda regionens alla tillgångar, såväl personella, materiella och immateriella. Vidare framgår att trygghet och säkerhet ska vara ett prioriterat område. Bolaget skriver att samtliga resenärer, medarbetare, inhyrd personal och övriga ska känna sig trygga, säkra och att de har den kunskap som krävs.

I bolagets affärsplan 2019-2022 finns flera mål beskrivna som grundar sig i trafikförsörjningsprogrammet. Flera av målen träffar området säkerhet. Västtrafiks hållbarhetspolicy beskriver Västtrafiks ansvar för den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten, där den sociala hållbarheten även inkluderar ett medarbetarperspektiv. Där framgår även bolagets ansvar för att verka för en god och hållbar arbetsplats där medarbetarna känner trygghet.

I spelregeln för arbetsmiljö återges även sju arbetsmiljömål och uppföljning/åtgärder såsom exempelvis: ”medarbetarna har en bra dag på jobbet och upplever arbetsglädje tillsammans i en trygg och hållbar arbetsmiljö”.

I vår granskning har vi uppmärksammat att säkerhetsarbetet utgör en viktig del i bolagets arbete och att frågorna är högt prioriterade. Uppföljning av målet uppges i dokumentet göras i medarbetarsamtalen, skyddsronderna samt arbetsmiljöenkäten.

Rutiner inom personsäkerhet

Arbetsmiljöverket anger att särskilda säkerhetsrutiner ska finnas för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Säkerhetsrutiner ska hållas aktuella och följas upp fortlöpande.

Regionens rutin för personsäkerhet anger att chef ansvarar för säkerheten på den egna enheten vilket inkluderar riskinventering eller riskanalys och därefter upprätta rutiner eller handlingsplaner för hot, våld och otillåten påverkan.

Grund för bolagets personsäkerhetsarbete är Västra Götalandsregionens policy och riktlinjer kring säkerhet. Dessutom har bolaget tagit fram policyn ”säkerhet och beredskap” där det anges att syftet med policyn är att beskriva grunden i bolagets

gemensamma säkerhets- och beredskapsarbete. Policyn konkretiseras genom spelregler, tillämpningsanvisningar samt instruktioner och rutiner.

Vägledning avseende hotfulla situationer finns också och den syftar till att vägleda medarbetarna vid hotfulla situationer mot medarbetare samt hotfulla situationer mot verksamheten.

Ovanstående rutiner finns tillgängliga i bolagets intranät Navet.

Granskningen har visat att bolaget har tagit fram rutiner för att exempelvis beställa personskydd och göra polisanmälan av händelser, hantera bombhot och vitt pulver med mera. Dessa är dock inte dokumenterade.

Det finns en tillbudsrapportering och riskhantering som säkerställer att risker för personsäkerhet hanteras. Tillbudshanteringen avseende våld och hot om våld bör dock förbättras

Enligt regionens personsäkerhetsrutin ansvarar arbetsgivaren för att, minst en gång per år, inventera och analysera riskerna för hot, våld och otillåten påverkan. Riskinventering är grunden i personsäkerhetsarbetet och en del av arbetsmiljöansvaret. Riskinventering och efterföljande åtgärder ska dokumenteras och sammanställas i en lokal åtgärdsplan. Åtgärderna ska sedan genomföras och följas upp.

På bolagsnivå genomförs en övergripande riskanalys. Risken för våld och hot om våld har inte kommit upp som en väsentlig risk på övergripande nivå.

Av intervjuer med säkerhetschefen framgår att det har skett en övergripande systematiskt utförd genomgång över vilka yrkesgrupper som kan vara mest utsatta för våld och hot om våld i organisationen. Av intervjuerna framgår att medarbetare inom kundservice uppfattas höra till riskgruppen.

I bolagets intranät finns ett planeringshjul som beskriver arbetet med bolagets om systematiska säkerhetsarbete där en del utgör personsäkerhet. I den framgår att arbetet utgår ifrån PDCA-cykeln som innebär att planera, göra, säkerställa och åtgärda. I praktiken innebär det att inventera, ta fram rutiner och planer för ökad säkerhet, genomföra och följa upp säkerhetsarbetet.

Av våra intervjuer har framgått att verksamheten gör kontinuerliga händelsestyrda riskanalyser. Inför exempelvis Frihamnsdagarna fanns en särskild organisation som arbetade tillsammans för att bland annat identifiera riskerna om hot och våld. Skyddsombuden är enligt intervjupersonerna med och för en tät dialog i samband med att riskanalyserna ska tas fram. Efterföljande åtgärder ska enligt intervjupersonerna dokumenteras. I granskningen har vi inte kunnat ta del av detta.

I Policy för säkerhet och beredskap framgår att regionen ska vara uppmärksamma på och utan dröjsmål rapportera avvikelser, tillbud och andra oönskade händelser och sprida kunskap för en förbättrad säkerhet. Arbetstagare som råkar ut för ohälsa eller olycksfall i arbetet ska tillbudsrapportera. Om något allvarligt tillbud inträffar i arbetet ska arbetsgivaren utreda orsakerna så att risker för ohälsa och olycksfall kan förebyggas i fortsättningen.

Händelser som uppfattas som avvikelse ska inrapporteras till HR-avdelningen och detta görs via mejl till HR-avdelningen. I ett Excel-dokument registreras tillbud och olyckor. En gång per månad följer säkerhetschefen upp tillbudsrapporteringen. Av våra intervjuer har framkommit att det kan finnas en risk att tillbuden inom bolaget är underrapporterade i statistiken. Medarbetarna tenderar att höra av sig direkt till ansvariga chefer i stället för att dokumentera tillbuden i enlighet med den rutin som finns för tillbudsrapportering.

Det finns en uppföljning som i huvudsak ger tillräckligt med underlag för att bedöma om personsäkerhetsnivån är acceptabel

I bolagets planeringshjul för systematiskt säkerhetsarbete framgår att bolaget ska genomföra och följa upp säkerhetsarbetet genom att åtgärda brister och införa säkerhetsåtgärder samt följa upp resultatet av det som genomförs.

Säkerhetschefen genomför en uppföljning att säkerhetsarbetet är acceptabel och rapporterar den till koncernledningen. Vidare får styrelsen årligen rapporten ”trygghet, säkerhet och trafikhändelser” som är en sammanställning av oönskade händelser i trafiken. I rapporten finns statistik kring antal rapporterade fall av våld och hotsituationer samt trenden över fyra år. Statistiken är uppdelad per förare/resenär/övrig personal med mera. I protokoll från styrelsemötet i februari (när rapporten föredrogs) framgår att trafikhändelser under 2021 har inte kunnat rapporteras korrekt fullt ut på grund av kompatibilitetsproblem i rapporteringssystemet samt att ett arbete pågår för att säkerställa statistiken.

Bedömning

Revisionen bedömer att bolaget i huvudsak bedriver ett personsäkerhetsarbete i enlighet med gällande regelverk.

Bolaget har dokumenterade rutiner för personsäkerhet på plats och bolaget har en ändamålsenlig organisation för personsäkerhetsarbetet. Uppföljningen bedömer vi i huvudsak även ge tillräckligt med underlag för att bedöma att personsäkerhetsnivån inom bolaget är acceptabel.

Granskningen har dock visat på några utvecklingspunkter inom området personsäkerhet. En av dessa är att ansvarsfrågan mellan HR och säkerhetsavdelningen inte är fullt ut dokumenterad. För att ytterligare stärka arbetet är det viktigt att gränssnittet mellan HR och säkerhetsavdelningen förtydligas och dokumenteras avseende personsäkerhet för att det inte ska uppstå några otydligheter i ansvarsfrågan framgent.

Vidare är det av stor vikt att fortsätta arbetet med att säkerställa underlagen i tillbudsrapporteringen.

Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Granskning av trafikavtal spårväg - fordon och fordonsunderhåll

Utgångspunkter i granskningen

Lekmannarevisorerna har granskat trafikavtal spårväg – fordon och fordonsunderhåll.

Syftet med granskningen har varit att bedöma bolagets följsamhet mot Trafikavtal Spårväg 2020 och trafikåtagandets innehåll vad gäller fordon och fordonsunderhåll.

Granskningen har genomförts med hjälp av dokumentgranskning och intervjuer med affärsområdeschef och avdelningschef spårvagn samt fordonsförvaltare.

Revisionskriterier utgörs trafikavtal spårvagn 2020 och bilaga 5 fordon och fordonsunderhåll samt policy för styrning.

Det finns i huvudsak tillräckliga förutsättningar för att kunna utföra underhåll av fordon i enlighet med trafikavtalet

Enligt Trafikavtal spårväg 2020 ska Västtrafik etablera en fordonsförvaltningsorganisation som tillsammans med operatören (Göteborgs Spårvägar AB) ska bland annat gå igenom fordonens status, följa upp aktiviteter utifrån underhållsplaner och planera för kommande åtgärder.

Granskningen har visat att det sedan avtalet tecknades 2020 finns en fordonsförvaltning inom Västtrafik bestående av tre fordonsförvaltare. Motsvarande organisation finns inom Göteborgs Spårvägar AB men benämns specialister. Fordonsförvaltare och specialister träffas varje vecka i det så kallade fordonsforumet. Samtliga möten dokumenteras i Microsoft Excel.

Underhållssystem, underhållsdata och underhållsdokumentation

Av bilaga 5 Fordon och fordonsunderhåll framgår att operatören ska använda underhållssystemet och att såväl data som dokumentationen i systemet ska vara tillgänglig för Västtrafik. Vidare ska Västtrafik säkerställa att dokumentationen är korrekt och fullständig.

I granskningen har framkommit att operatören använder ett spårvagnsunderhållsprogram (SUP) och genom fordonsforumet säkerställs att SUP används. Enligt de intervjuade har inte Västtrafik tillgång till systemet och i de fall fordonsförvaltarna

vill ta del av underhållsdokumentation måste den begäras ut från operatören. Ett nytt och mer transparent system ska upphandlas av Västtrafik.

Vidare har de intervjuade uppgett att operatören ansvarar för att underhållsdokumentationen är korrekt och uppdaterad. Vid fordonsforumet sker kontroller av fordonsförvaltarna för att säkerställa detta vilka dokumenteras i fordonsforumets excel-fil. Vi har noterat att det är svårt att följa dokumentationen i filen.

Planering av underhåll

Enligt bilaga 5 ska Västtrafik tillsammans med operatören planera för att säkra den dagliga tillgängligheten på fordon. Operatören å sin sida ansvarar för att planera så att det lätta underhållet (dagligt, förebyggande och avhjälpande underhåll) utförs på bästa möjliga tid med hänsyn till trafikåtagandet, depåer och tillgängliga fordon. Vad gäller tungt underhåll anger bilagan att denna ska planeras i samråd mellan parterna. De aktiviteter som ska utföras i tungt underhåll bestäms i huvudsak av gällande underhållsplan för respektive fordon och Västtrafiks långsiktiga underhållsplan.

I våra intervjuer har framkommit att planering för daglig tillgänglighet sker dels genom daglig rapportering från operatören kring trafikstatus, dels genom att följa upp stillastående vagnar utifrån ett dokument över historik stillastående vagnar per vecka. Enligt de intervjuade fungerar numera rutinen kring stillastående vagnar bra.

Vidare har de intervjuade uppgett att operatören utför det lätta underhållet på dagtid vilket inte är den bästa möjliga tiden. Det upplevs som svårt av de intervjuade att styra underhållet till en tid på dygnet som är mer optimal för trafiken.

I granskningen har framkommit att fordonsförvaltarna har upprättat en långsiktig plan, en så kallad masterplan, som har dokumenterats i excel. I dagsläget hanteras planen av en av de tre fordonsförvaltarna. Operatören har en egen mer detaljerad plan och enligt de intervjuade stäms planerna av parterna emellan. Underhållsplaner för respektive fordon kommer med från tillverkaren och måste följas för att garantin ska gälla.

Vad gäller det tunga underhållet ska det beslutas av Västtrafik då det är bolaget som står för investeringskostnaden. Fordonsförvaltarna har upprättat en gränsdragningslista över både det lätta och tunga underhållet som ska utföras. Gränsdragningslistan har dokumenterats i excel. Vi har noterat att det inte går att läsa ut av listan om den har någon koppling till andra dokument som exempelvis masterplanen.

Bolagets uppföljning av underhåll sker på det sätt som framgår av trafikavtal spårväg 2020

I Trafikavtal Spårväg 2020 framgår att parternas avtalsrelation ska präglas av öppenhet, förtroende och dialog. Parterna ska tillämpa principen om öppna böcker och självkostnadsprincipen. Öppna böcker innebär att full transparens ska gälla avseende operatörens ekonomi och bokföring. Vidare framgår att operatören är

ansvarig för att månadsvis följa upp och lämna ekonomiska rapporter till affärsledningen. Operatören ska också upprätta och redovisa årliga prognoser.

I trafikavtal Spårväg 2020 framgår att det är operatören som ansvarar för att underhållsdokumentationen är korrekt och uppdaterad under avtalstiden.

I vår granskning har vi sett att en stor del av uppföljning av underhållsarbetet utförs i fordonsförvaltningsorganisationen i enlighet med Trafikavtal spårväg 2020. Fordonsförvaltningen har i uppdrag att tillsammans med operatören gå igenom fordonens och högvärdeskomponenternas status, följa upp utförda aktiviteter i underhållsplaner med mera. Vi har i vår granskning noterat att en stor del av fordonsförvaltningsorganisationens uppföljningsarbete dokumenteras i Microsoft Excel.

Av våra intervjuer med tjänstepersoner framgår också att uppföljning underhållsarbetet är en levande fråga. Utöver uppföljningen som utförs i fordonsförvaltningsorganisationen så uppges även Västtrafik följa upp spårvagnsunderhållsprogrammet och även KPI-spårvagn. Det händer även att Västtrafiks fordonskontrollanter kontrollerar på depåerna och ute i vagnen när det kör. I vår granskning har vi inte säkerställt att detta har gjorts.

Enligt bilaga 5 ska regelbundna statusavstämningar även genomföras mellan operatören och beställaren avseende högvärdeskomponenter. Av våra intervjuer har framgått att avstämningarna mellan operatören och beställaren har fungerat som planerat.

Fordonsförvaltarna ansvarar för att göra uppföljning i enlighet med trafikavtal spårväg 2020. Fordonsförvaltarna tar fram dokumentet ”KPI-spårvagn”. Dokumentet innehåller nyckeltal över spårvagnsflottan. Bland annat ger den information om antal stillastående vagnar, fel orsak per vagnstyp samt tillgänglighet med mera. KPI-spårvagn rapporteras vidare till ansvariga chefer inom Västtrafik AB.

Det primära syftet med uppföljning av underhållsarbetet uppges vara att hitta fel och brister snabbare och på så sätt åtgärda dessa. Detta ökar i sin tur tillgängligheten i fordonsflottan.

I Bilaga 5 Fordon och fordonsunderhåll framgår även att operatören ska analysera brister i fordonsfunktionalitet och föreslå förbättringar och åtgärder i den form och regularitet beställaren anvisar. Av våra intervjuer har framgått att uppföljningen sker i enlighet med ”partnerskapsmodellen”. Den innebär att uppföljning sker till affärsledningen en gång per månad. Affärsledningen arbetar strategiskt och operativt med frågor rörande ekonomi, drift, kvalitet och underhåll med mera. Under affärsledningen finns olika arbetsgrupper så som för exempelvis fordon, depå, plan/resande. Respektive arbetsgrupp träffas kontinuerligt för att följa upp arbetet på en högre detaljeringsgrad.

Av våra intervjuer lyfts vikten av att samtalen med operatören ska präglas av förtroende och en god dialog. Det är viktigt med samverkan mellan operatören Göteborgs spårvägar samt beställaren Västtrafik.

Uppföljningen har enligt intervjupersonerna inte förändrats något nämnvärt sedan avtalets tecknades 2020.

I vår granskning har vi uppmärksammat att det finns möjlighet för beställaren att utföra kvalitetskontroller på operatörens åtagande, detta framgår i bilaga 5 Fordon och fordonsunderhåll. Av våra intervjuer har framgått att fordonsförvaltarna planerar att göra det då det ligger i åtagandet men att detta ännu inte har gjorts.

Bedömning

Revisionen bedömer att bolaget har en god följsamhet mot Trafikavtal spårvagn 2020 och trafikåtagandets innehåll vad gäller fordon och fordonsunderhåll.

Vår granskning har visat att det i huvudsak finns tillräckliga förutsättningar för att underhåll av fordon ska kunna utföras i enlighet med trafikavtalet samt att bolagets uppföljning av underhåll sker på det sätt som framgår av trafikavtalet.

Däremot har vi konstaterat i granskningen att dokumentation så som masterplan och gränsdragningslista sker uteslutande i Microsoft Excel. Därtill hanteras bolagets masterplan av en enda person, vilket är sårbart. Vi anser att dokumentationen kan utvecklas så att det i efterhand går att följa det arbete och den uppföljning som är gjord inom ramen för trafikavtalet.

Vi lämnar ingen rekommendation med anledning av granskningen.

Uppföljning av rekommendationer

Ibland resulterar våra granskningar i rekommendationer och kritik. När detta händer följer vi i regel upp det nästa år. I det här avsnittet redogör vi för den uppföljning som vi har genomfört i år.

Uppföljning av rekrytering av chefer och medarbetare

Revisionen granskade rekrytering av chefer och medarbetare vid Västtrafik 2021. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till bolaget:

- Revisionen rekommenderar bolaget att säkerställa en enhetlig och transparent bedömning av kandidater vid rekryteringar
- Revisionen rekommenderar bolaget att systematisera kontroller vid rekryteringsprocessen.

Vi har i år följt upp rekommendationerna genom intervju med berörda tjänstepersoner inom bolaget.

I intervju har framkommit att i samband med vår granskning under 2021 påbörjades en diskussion kring poängsättningen vid bedömning av kandidater. För att undvika en godtycklig poängsättning konstaterades att kriterier för respektive poäng behövde fastställas. Detta har dock ännu inte skett.

Enligt intervjupersonerna sker det alltid en diskussion kring valet av kandidat men det är inget som dokumenteras. Intervjupersonerna har uppgett att de ska undersöka hur motivet på bästa sätt ska kunna dokumenteras framöver.

Vad gäller kontroller i rekryteringsprocessen får, enligt intervjupersonerna, varje kandidat en status i systemet genom hela rekryteringen. Därutöver har det digitala verktyget RefApp för referenstagning kopplats ihop med Varbi vilket gör att referenstagningen nu går att följa upp i verktyget. Vidare har intervjupersonerna uppgett att det pågår ett arbete med en mall för kontroller inom ramen för Västra Götalandsregionens rekryteringsprocess. Så vitt intervjupersonerna vet är mallen ännu inte klar.

Revisionen bedömer att bolaget inte har tagit hand om rekommendationerna.

Med systematisering av kontroller vid rekryteringsprocessen menar vi systematiska kontroller som säkerställer att rekryteringsprocessen samt regler och riktlinjer, såväl interna som externa, följs vid rekrytering. Styrelsen behöver ta fram en samlad bild av vilka kontroller som finns plats och vilka som borde finnas.

Uppföljning av styrning, uppföljning och kontroll av konsulter

Revisionen granskade styrning, uppföljning och kontroll av konsulter vid Västtrafik 2020. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendationer till bolaget:

- Styrelsen för Västtrafik bör tillse att rutinerna avseende styrning, uppföljning och kontroll utformas på ett sätt som minimerar manuell hantering och möjliggör en samlad bild av all konsulthantering i bolaget, inte bara för de konsulter som omfattas av konsultförmedlingstjänsten WFQ
- Styrelsen för Västtrafik bör säkerställa och följa upp att avropsprocessen är utformad på ett sådant sätt att inga nya krav/villkor uttrycks i de förfrågningar/avrop som görs från WFQ-avtalet.
- Styrelsen för Västtrafik bör under WFQ-avtalets löptid följa upp att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att motverka den risk för korruption och osund konkurrens som Konkurrensverket och Upphandlings-myndigheten beskriver i sin rapport *Mellanhänder i offentlig upphandling*.
- Styrelsen för Västtrafik bör ta ställning till huruvida frågan om konsultväxling är av sådan strategisk betydelse att ett styrelsebeslut bör fattas i syfte att ta ett tydligare helhetsgrepp på frågan.
- Styrelsen för Västtrafik ska säkerställa att bolagets styrdokument hänvisar till aktuell lagstiftning.

I år har vi följt upp rekommendationerna genom intervjuer med berörda tjänstepersoner inom bolaget.

Vår granskning 2021 visade att det redan då pågick ett arbete med att förbättra arbetet med styrning, uppföljning av kontroll av konsulter. I detta arbete har bolaget standardiserat processen vid anlitaandet av konsulter. I möjligaste mån så används samma dokument oavsett om rekryteringen ska göras via det anlitate bemannings- och rekryteringsföretaget eller något annat avtal.

Rutin för uppföljning finns i bolagets spelregel för konsulter. I den uppges att uppföljning av konsultanvändandet sker på tre sätt: uppföljning av det enskilda uppdraget, uppföljning av bolagets samlade konsultanvändande samt uppföljning av upphandlad konsultförmedlingstjänst. Enligt våra intervjuer så görs kvartalsvisa uppföljningar av konsulter. I dagsläget uppges kontrollerna fungera utan problem men utmaningen uppges vara att fortsätta att utföra kontrollerna även på längre sikt.

Avropsprocessen uppges numera ske inom konsultförmedlingens system vilket innebär att systemet säkerställer att inga nya krav eller villkor uttrycks i förfrågningar/avrop kan göras som tillägg till konsultavtalen. Genom att använda sig av det avtalade konsultförmedlingens tjänster fullt ut så menar bolaget att de minskar risken för korruption och osund konkurrens.

Vad gäller frågan huruvida konsultväxling var en strategisk fråga för styrelsen så framkommer det av våra intervjuer att bolaget har tagit ett rikttningsbeslut avseende konsultväxling inom IT-avdelningen.

Av våra intervjuer framgår även att styrdokumentet (spelregler konsult) har uppdaterats och att hänvisning har gjorts till aktuell lagstiftning.

Vår granskning har visat att processen för anlitan­de av konsulter som processen för uppföljning av konsulter är implementerade. Det är dock viktigt att bolaget fortsätter att efterleva dessa. Vi bedömer att de ger goda förutsättningar för att säkerställa att god intern styrning och kontroll kan upprätthållas samt att ändamålet med nyttjandet av konsulter säkerställs.

Revisionen bedömer att bolaget har tagit hand om rekommendationerna.

Revisionen i korthet

Enkelt uttryckt kan man säga att revisionens uppdrag är att granska och pröva om regionens nämnder, styrelser och bolag gör det som förväntas av dem utifrån lagar, uppdrag, mål och andra riktlinjer.

Regionfullmäktige utser elva förtroendevalda revisorer (politiker). Bland de valda revisorerna utser fullmäktige även lekmannarevisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller till viss del ägs av regionen.

Genom att utse förtroendevalda revisorer som arbetar oberoende på uppdrag av regionfullmäktige, markerar en demokratisk vilja att tillförsäkra fullmäktige – och därigenom även medborgarna – insyn i och kontroll över det som sker i regionens verksamheter. I regionens bolag har lekmannarevisorererna motsvarande uppdrag.

Uppdraget regleras bland annat av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även av det som kallas för god revisions sed i kommunal verksamhet. God revisions sed formas och utvecklas löpande i revisorernas arbete och det är Sveriges Kommuner och Regioner som fastställer seden. Utöver lagar och god sed har regionfullmäktige även beslutat om ett reglemente som styr revisionens arbete.

Revision förutsätter oberoende och oberoendet är centralt för revisionens trovärdighet och legitimitet. Oberoende innebär att stå fri gentemot den som granskas och att självständigt och objektivt – alltså sakligt och opartiskt – granska och pröva. Oberoendet skyddas av ett antal formella regler.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar. Sakkunniga är i regel yrkesrevisorer, men det kan även vara andra specialister (exempelvis jurister). Att det ska vara så framgår av kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisions sed i kommunal verksamhet.

Mer information om kommunal revision hittar du på Sveriges Kommuner och Regioners hemsida: www.skr.se.

*

Västra Götalandsregionen i korthet

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur, kollektivtrafik och regional utveckling i Västra Götaland.

Regionens verksamheter styrs av politiska beslut. Det är regionfullmäktige som beslutar om övergripande mål och prioriteringar. Regionfullmäktige har 149 ledamöter som väljs av medborgarna i Västra Götaland när det är val.

Den politiska organisationen omfattar regionfullmäktige samt alla nämnder, styrelser, kommittéer, utskott och beredningar. Det är regionfullmäktige som utser ledamöterna i nämnder och styrelser och ger dem de uppdrag som behövs för att verksamheterna ska fungera. I Västra Götalandsregionen finns cirka 1100 politiska uppdrag. Politikerna kommer från hela Västra Götaland och de flesta sköter sina politiska uppdrag på fritiden.

Det är politikernas uppgift att besluta om verksamheternas inriktning, ekonomi, mål och prioriteringar. Sedan är det tjänstepersonernas uppgift att driva och utveckla verksamheterna utifrån de politiska besluten.

Västra Götalandsregionens verksamheter leds av en regiondirektör. Regiondirektörens uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med regionens drygt 56 000 anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan och Folk tandvården. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Inom förvaltningarna och bolagen utförs olika typer av verksamheter. Den operativa verksamheten leds av en förvaltningschef eller vd, som arbetar utifrån de politiska beslut som fattats i respektive nämnd, styrelse eller bolag. Verksamhetens ledning har också ansvar för att ta fram underlag till sin nämnd eller styrelse.

Västra Götalandsregionens vision – Det goda livet – är regionens övergripande uppdrag. Den har tagits fram i samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom de fyra kommunförbunden i Västra Götaland, och med medverkan från en lång rad parter i övrigt – näringslivets och arbetsmarknadens organisationer, universitet och högskolor, statliga organ med flera.

*



www.vgregion.se